אימיגראציע=גזירה קיין א"י ווערט צוריקגעצויגען

№ 157 — Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem — פרייז 20 גראשען — Lodzer Tageblat

לאדזער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאקציע און אדמיניסטראציע: פיעטריקאווער 16.
טעלעפאנען פון: רעדאקציע 10057, פון אדמיניסטראציע 10047.

דינסטאג, י"ב תמוז פ' בלק תר"צ || 8 lipca 1930 r. || 23=טער יאהרגאנג

אחרי מחלה כבדה וממושכה גוע ויאסף אל עמיו בעלי, אבינו, חותננו, זקננו, אבי=זקנני, אחי ודודנו היקר

נ"ע יעקב משה

ראקאווסקי

בנו הצעיר של הרב הגאון מו"ה עזריאל ארי' זצ"ל אבד"ק פלאצק

בשנת הששים ושמונה לימי חייו

ההלוי' תהי' היום יום ג' בלק (8.7) בשעה 12 בצהרים מבית=האבל רחוב אל. 1=טער מאי 35

השרוי' בצער עמוק ובאבל קודר:

משפחתו המתאבלת.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אין עלטער פון 53 יאהר מיין ליבער מאן, אונזער טייערער און אונפערגעסענער פאטער, זוהן, ברודער, שוויגערפאטער און גרויספאטער

נ"ע צבי הערש ב"ר דוב בער ז"ל ארפינגער

(סוחר און הויזבעזיצער פון דער שטאט לאדז)

די לויה קומט פאר הינט דינסטאג, י"ב תמוז תר"צ, 1 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער=הויז זאוואדזקא № 1 ווענען וואס עס טיילט מיט אין גרויס צער

די הינטערבליבענע פאמיליע.

אימיגראציע-גזירה קיין א"י ווערט צוריקגעצויגן

וויכטיגע קאנפערענץ פון פראפ. ווייצמאן מיט'ן בריטישען קאלאניען מיניסטער לארד פאספילד

בעראטונג פון צענטראלעוו וועגען דער אויסערגעוועהנליכער סיים-סעסיע

דעלעגאציע פון „ועד הקהלות" ביי לארד פאספילד

לאנדאן, 7. (יט"א)
דער קאלאניען מיניסטער לארד פאספילד האט איינגעלאדען א דעלעגאציע פון ענגלישען „ועד הקהלות" („באארד אף דעפּיוטיס"). היינט האט די דעלעגאציע אין די פערזאנען פון אביגדור גאלדשמידט און לארד ראטשילד באזוכט דעם לארד פאספילד, וועלכער האט איהר פערזיכערט, אז עס וועט נישט פארקומען קיין שום ענדערונג אין דער בריטישער מאנדאט-פאליטיק בנוגע א"י.

לארד פאספילד האט אויך ערקלערט דער דעלעגאציע, אז עס וועט בעפרייט ווערען א געוויסע צאהל סערטיפיקאטען פון די, וואס זענען לעצטענס צוריקגעהאלטען געווארען. די סערטיפיקאטען וועלען פערטיילט ווערען צו חלוצים און עמיגראנטען. און קורצען וועט ערשיינען א ספעציעלער בעריכט.

וויכטיגע קאנפערענץ פון פראפ. ווייצמאן מיט לארד פאספילד

לאנדאן, 7. (יט"א)
פראפ. ווייצמאן האט היינט אונטער- פריוו בעזוכט דעם ענגלישען קאלאניען מיניסטער לארד פאספילד און מיט אוהם אפגעהאלטען א וויכטיגע קאנפע- רענץ וועגען דער בריטישער פאליטיק אין א"י. קיין בעריכט וועגען דער קאנ- פערענץ איז נישט פערעפענטליכט גע- ווארען.

די דאזיגע קאנפערענץ גיט מען צו אין די פאליטישע קרייזען א גרויסע בעדייטונג.

די ציהונג
פון דער
3-טער קלאס
שוין איבערמארגען
אונגעהויערע שאנסען
רייך צו ווערען
יעדער צווייטער לאס געווינט!
די אלגעמיינע סומע געווינסען
32 מיליאן זל.
מיר רופען אלע בירגער צום קויפען ביי אונז גליקליכע לאסען.
די איינציגע עלטסטע, גרעסטע און גליקליכסטע קאלעקטור אין פוילען
E. LICHTENSTEIN
ŁÓDŹ
Piotrkowska 11 i 72.
P. K. O. 64209 קאנטא
די פירמע עקזיסטירט פון 1835 יאהר.

דאס נוצליכע פלעגען פון די האר.

מיט צופרידענהייט שטעל איך פעסט, אז די אויפקלערענדע ארבייט אויפ'ן געביט פון אינדיווידועלען פלעגען די צערע מיט רודלאוס אונשעדליכע מע- דיצין קאסמעטישע פרעפאראטען פון דער פירמע

„Miranilim"

נעמט ארום וואס אמאל ברייטערע קריי- זען. צווישען די אנהענגער פון דער דאזיגער וויסענשאפטליכער מעטאדע. נאר בלויז אויפ'ן געביט פון פלעגען די האר הערשען נאך פערעלטערטע בעג- ריפען. עס איז וויסענשאפטליך בעווי- זען, אז דער יסוד פון פערהיטענדען פלעגען די האר איז דאס וואשען די קאפ הויט און האר מיט א מיטעל, וואס איז גענוי צוגעפאסט צו די אויסטיילענ- דע פונקציעס פון די הויט-גרוטשאלען. צו דעם צוועק נוצט נישט קיין שום וועף צוליב דעם, וואס אלקאלישע זייף רייצט איבערפעטעטע - פערפעצט און נייטראלע מאכט ניי"ט אונטעטוג די פעט-שטאפען פון דער הויט. אויסגע- נייכענטע רעזולטאטען האב איך ער- צילט נור מיט דעם בעקאנטען

Shampron Dra Lustra

דאס ענטפעטען די האר מיט פודער, און צו וואשען דעם קאפ מיט'ן דער- מאנטען שאמפאן, איז שעדליך. נור ביי שווער קראנקע, כדי אויסצומיידען דאס פערפלאנטען זיך פון די האר, קען מען בענוצען דעם פודער.

Talci ven. 100, Boracis 5, Ac boria 1. Menfheti 02

צו פודערן, 10 מינוט לאזען ליגען און דאן מיט א בערשטעל אוהם בעזייטי- גען.

Dr. Z. B.

ערשטער אראבישער עדות פאר דער כותל-מערבי-קאמיסיע.

ירושלים, 7. (יט"א)
די כותל מערבי קאמיסיע פון פעלי- קער-בונד האט היינט אויסגעהערט דעם ערשטען מוסולמענישען עדות, דעם הויפט גייסטליכען פון הייליגען מוסול- מענישען געריכט.

דער אראבישער עדות האט ערקלערט אז דער מורגראבים - קווארטאל איז אן'אייגענטום פון דער מוסולמענישער קורבע. דער קווארטאל גרענעצט זיך מיט'ן כותל מערבי. אויך דער ברוק ביי דער כותל מערבי געהער צו דער דאזיגער קורבע.

דער גאנצער שטח איז געשענקט געווארען פון מאראקאנישען סולטאן אבו מדיאן.

סימפסאן בעריידזט צפון-ארץ-ישראל

ירושלים, 7. (יט"א)
דער ענגלישער דעלעגאט סימפסאן האט אין בעגלייטונג פון סעקרעטאר פון דער אראבישע עקזעקוטיווע גע- מאכט א רייזע איבער די אראבישע שטעט פון צפון א"י.

דער סעקרעטאר האט זיך בעמיהט, אז סימפסאן זאל זיך נישט טרעפען מיט אראבער, וואס שטעהען אין אפא- זיציע צו דער אראבישער עקזעקוטיווע.

דעלעגאציע פון דער „אגודה" ביי סימפסאנ'ען

ירושלים, 7. (יט"א)
א דעלעגאציע פון דער „אגודה" אין די פערזאנען פון הרב בלוי און הרב ענרא, האט היינט בעזוכט סימפסאנ'ען און אינטערוועניערט וועגען פערלענגערן די אימיגראציע קיין א"י פאר עמיגרא- נטען פון מיטעלשטאנד.

מיניסטער קוויאטקאווסקי גאסט צו די פוילישע יודען אין אנטווערפען

אנטווערפען, 7. (ספ.)
מיניסטער קוויאטקאווסקי איז שבת איינגעלאדען געווארען אין פאראבאנד פון די פוילישע יודען. דער פרעז. פון פערבאנד שטיינבערג האט געהאלטען א רעדע און וועלכער ער האט בעגריסט דעם הויכגעשטעלטען גאסט.

מיט ציווילע פעסער אויפ'ן קאנגרעס פון צווישנ- פארלאמענטארישער אוניע.

ווארשא, 7. (מעל.)
די מעג האט דאס אויסערן-מיניס- טעריום מיטגעטיילט דעם סעקרעטא- ריאט פון דער פוילישער גרופע פון דער צווישען פארלאמענטארישער אוניע, אז די דעפוטאטען וואס פאהרען אויפ'ן קאנגרעס פון דער דייטשער פארלאמענ- טארישער אוניע וועלען נישט בעקומען קיין אומזיסטע פעסער. צוליב דעם האט די פוילישע דעלעגאציע אין תחלת געהאט בעשלאסען נישט צו פאהרען. היינט אבער האט דער פרעז. פון דער פוילישער גרופע דעמבסקי געמאלדען, אז די פוילישע דעלעגאציע וועט יא פאהרען און אויף ציווילע פעסער.

היינט א בעראטונג פון צענטראלעוו

ווארשא, 7. (מעל.)
היינט קומט פאר א בעראטונג פון „צענטראלעוו". עס וועט בעטראכט ווע- רען די פראגע וועגען טערמין פון אפ- געבען די פעטיציע דעם מלוכה-פרעזי- דענט וועגען צונויפרופען א אויסערגע- וועהנליכע סעסיע פון סיים און סענאט.

דער „צענטראלעוו" וועט ווייטער פיה- רען זיין ארבייט ווי ביז איצט. דער הויפט-ראט פון די כאדעקעס האט פעסטגעשטעלט זיין שטעלונג צום צענ- טראלעוו און אקצעפטירט די האנדלונג פון „צענטראלעוו" אין קראקא. די בע- שלוסען פון צענטראלעוו וועלען די טעג פערעפענטליכט ווערען.

דער באמבעז-אטענטאט אויף דער געזאנדטשאפט אין ווארשא

ווארשא, 7. (מעל.)
די פוילישע רעגירונג האט מיטגע- טיילט דער סאוו. רעגירונג, אז די פוי- לישע מאכט איז געפאלען אויף די שפורען פון די אויספיהרער פון אטענ- טאט אויף דער סאוו. געזאנדשאפט אין ווארשא. די פרטים ווערען געהאלטען בסוד און זיי וועלען פערעפענטליכט ווע- רען ערשט נאכדעם ווי די אויספאר- שונג וועט זיין פערענדיגט.

בריאן דראהט מיט נייער אקופאציע

צוליב די פאגראמען אין רהיין געביט

בערלין, 7. (ספ.)
א גרויסען רושם אין די בערלינער דעמאקראטישע קרייזען האט געמאכט די ידיעה, אז בריאן האט איינגעלאדען צו זיך דעם דייטשען אמבאסאדאר אין פאריז העש און איהם דערמאנט, אז די דייטשע רעגירונג האט אויף זיך גענו- מען די פערפליכטונג, אז זי וועט נישט דערלאזען און אויבער-רהיין צו קיין שום פאליטישע פערפאלגונגען.

בריאנ'ס אינטערווענץ האט געטראגען א זעהר ערנסטען כאראקטער. בריאן זאל האבען ערקלערט, אז אין פאל פון ווייטערע עקסצעסען וועט די פראנצויזי- שע רעגירונג מוזען ארויסגעבען פער- ארדנונגען פון מיליטערישען כאראקי- טער. מען קען דאס פערשטעהן אלס א דראהונג פון א נייער מיליטערישער אקופ- פאציע פון רהיין-געביט.

דער דייטשער אמבאסאדאר העש האט פערזיכערט בריאנ'ען, אז די דיי- טשע רעגירונג וועט טאן אליז, כדי וואס גיכער צו בעהערשען די לאגע אין אויבער-רהיין.

אין שייכות מיט בריאנ'ס אינטער- ווענץ און די געשעהענישען אין אויבער- רהיין זענען אויבערגעריסען געווארען די דייטש - פראנצויזישע אונטערהאנד- לונגען וועגען סאר-געביט.

דער לאפא-מארש אויף העלזינגפארס.

העלסינגפארס, 7. (ספ.)
דער מארש פון די לאפא לייט קיין העלסינגפארס איז אדורך רוהיג. 20 טוי- זענד מאן האבען אנטיילגענומען אין מארש. בעת'ן מארש איז אנוועזענד געוועזען דער מלוכה-פרעזידענט און די מיטגלידער פון דער רעגירונג.

הרינו מביעים בזה את רגשי השתתפותנו החמה למשפחת קארא המתאבלת לרגלי האסון הגדול שקרה אותה במות עליה
ר' אליהו קארא ז"ל
מי שהיה חבר ההסתדרות הציונית ותורם תמידי של „קרן היסוד".
בתחית עמנו ובבנין ארצנו תנחם!
ועד ההסתדרות הציונית
הועד של „קרן-היסוד"

דער טיפבעטריבטער פאמיליע קארא צוליב'ן טויט פון זייער הייסגעליבטען און אונפערגעסליכען
נ"ע אלי'
דריקען אויס דעם אויפריכטיגסטען מיטגעפיהל און שמערצפולען ביילייד
אלי' איזביצקי און פרוי.

מיר דריקען אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל און אויפריכטיגסטען ביילייד דער שווערגעטראפענער פאמיליע קארא צוליב'ן אונ- ערווארטעטען טויט פון זייער הייסגעליבטען און אונפערגעסליכען
נ"ע אלי'
זייט געגרייסט מיט די טראדיציאנעלע ווערטער: המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
מאריץ קארא און פרוי,
א. א. קוטשינסקי און פאמיליע

דער שווערגעטראפענער פאמיליע קארא צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען מאן און פאטער
נ"ע אלי' קארא
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד מיט המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.
די פערוואלטונג
פון רעסטאראטארען און ביר-האלען-בעזיצער-פעראיין

פענסיאנאט זאלבערג
אטוואצק, שפיטאלנא 11, טעל. 96.
נעמט אן קינדער אין צוזאמענהאנג מיט די שול-פעריען פון בעסערע ארטאדאקסישע קרייזען פון 9 יאהר אן.
אויפ'ן פערלאנג - לעהרע.

נשברים וגדכאים, מלאי יגון ותוגה, הנני מודיעים על אודות האסון הגדול שקרנו בהלקח ממנו פאר קהלתנו, איש היקר, המצוין במדותיו חטר מגזע קדש בנו של קדושים
ב"ע יעקב משה ראקאווסקי ז"ל
(בן הרב הגאון וכו' עזריאל ארי' ליב רב דק"ק פלאצק) בשנת שמונה וששים לימי חייו. אנו דורשים ממתפללי בית הכנסת „אהבת חסד" לבא לחלק לו את כבודו האחרון. ההלויה תהיה היום ביום ג' בלק בשעה 12 בצהרים ממעונו רחוב אלעיא 1 מאי 35.
גבאי בית הכנסת „אהבת חסד" מילידי עיר פלאצק
ועד קופת גמילת חסד שעל ידי בית הכנסת הנ"ל.

דער פאמיליע ראקאווסקי צוליב'ן טויט פון זייער אונפערגעסליכען נ"ע
יעקב משה ראקאווסקי
דריקען מיר אויס אונזער טיפסטען ביילייד.
דוד און יעקב ראבינאוויטש.

אונזער פריינד
זכריה גאלדבערג און פרוי
צו די תנאים'ס פון זייערע קינדער
פרל. העניא גאלדבערג מיט ה' פעליקס גרינבוים, און חיים ברוך גאלדבערג מיט פרל. סאלא מיאטעלקא
ווינשען מיר די עלטערן פיל נחת און די פערלאבטע א הארציגען מז"ט
י. אבערזשאנעק און פרוי.

אונזער טיפסטען מיטגעפיל דריקען מיר אויס אונזער ה' וויצע-פרעזעס
אינזשיניער דוד קארא
צוליב דעם טויט פון זיין פאטער
אלי'
אין זיין ארבייט פאר דער יודישער ארבייטערשאפט פאר דער ב...רייאונג פון אונזער לאנד זאל ער זיין טרייסט געפונען
ועד הערוני
פון דער ציוניסטיש רעוויזיאניסטישער ארבייטער פארטיי „גוש-העבודה" אין לאדז.

היגיענישער
פריזיער-אנשטאלט
פאמארסקא 14, טעל. 162-83
פראנט 2-טער שטאק
איז נאך א גרינדליכען רעמאנט געעפענט און בעט זעהר זיינע יעצטיגע און געוועזענע קונד- שאפט, ווי אויך בעקאנטע אונז צו בעזוכען. מיר בעמיהען זיך אלע העכסט - צופרידענצושטעלען.
צו מעסיגע פרייזען.
עס ווערט דארט געזוכט א לעהריונגע.

א וועקסעל
איז געפונען געווארען
אפצונעהמען געגען סמנים און אנאנס קאסטען אין אדמיניסטראציע פון „לאדזער טאגעבלאט".

צווייטע אויפפאדערונג.

איך פאדער אויף צום לעצטען מאל דעם בעזיצער פון ביורא „רעמינגטאן" קילינסקיעגא 44 אונטער דער לייטונג פון נאטאן צווילינג און קאן אין פערלויף פון 24 שעה מיר בעווייזען ווי אזוי איך בין שולדיג נעבליבען 300 זל. און גלייכצייטיג מיר צוריקגעבען דעם וועקסעל וואס איך האב איבערגעגעבען צו מא- כען א קלאוזולע. אין געגענפאל וועל איך די זאך איבערגעבען די פראקוראטור.
מיט אכטונג וואלף טאביער.

Dr. A. Mazur
ווסכאדניא 65, — טעל. 166-01
נעמט אן פון 10—2.31.30 און 4—6 אווענד:

שטאטיש טעאטער
לאדז צעגעלניאנא 63.
יאהר XV אנפ. מ. מזאה
יאהר XV אנפ. מ. מזאה
גאסטראלען פון דער ווילנער טרופע
היינט דינסטאג דעם 8-טען יולי 9 א זייגער אווענד
קדוש השם
דער פאר-פערקויף פון בעשטעלונגס-בילעטען איז צו בעקומען ביי דער קאסע פון שטאטישען טעאטער פיעטריקאווער 74.

לאָדזשער טאָגעבלאַט

ד"ר רעדאַקטאָר "עפֿט־אָן פֿוּ 6 ביז 7 אין אָוועַנד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

צדרעס: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. pocz. 16
טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100-47

די קאָנצענטראַציע אויפ'ן אָפּאָזיציע־פראָנט

ובכן שטעהען מיר איצט פאַר — דעם „קראַקאָווער פּראָצעס". לעת עתה ווערט געפיהרט אַנ'אויספאָרשונג, און אויב עס וועט זיך אַרויסשטעלען פאַר אמת דער קלאַנג, אַז אַלע אונטערצייכענער פון קראַקאָווער „קאָנגרעס" וועלען זיך ווענדען צו דער פּראָקוראַטור מיט א בקשה, אַז מען זאָל זיי צוציהען צו פּאָליטיש־פאַראַנטוואָרטליכקייט צוזאַמען מיט די אינציאַטאָרען און רעדנער פון קאָנגרעס און אויב די פּראָקוראַטור וועט מאַכען מסבים זיין רעצונג, וועלען מיר האָבען אין פוילען אַנ'אויסערגעוועהנליכע סענסאַציע. דעם גרעסטען פּראָצעס אין דער וועלט, וואָרום אויף דער בע־שולדיגונגס־באַנק וואָלטען זיך דאַן אויפגעזעצט טויזענדער מענשען. צי עס וועט קומען דערצו, און צי עס וועט בכלל קומען צו א פּראָצעס איז אָבער נאָך לעת עתה נישט בעוואוסט. ווי עס זאָל נישט זיין, וועט אַזא פּראָצעס נישט ברענגען קיין טובה דעם סאַנאַציע־רעזשים.

נעגען ווילען ערוועקט זיך די פראַגע, צי די רעגירונגס־פאַקטאָרען געבען זיך נישט אָפּ קיין דין וחשבון פון די שטי־מונגען, און וואָס איז דער צוועק פון די שריט, וואָס די רעגירונג נעמט איצט אונטער? די רעגירונגס־פאַקטאָרען וואָלטען גלייך בעדאַרפט ווענדען זייער אויפמערקזאַמקייט אויף א געוויסען פּראָצעס, וועלכער דאַרף זיין פאַר זיי אַנ'ערנסטע אזהרה. מיר מיינען דאָ די קאָנצענטראַציע אויפ'ן פראָנט פון דער אָפּאָזיציע. אויפ'ן פראָנט פון דער אָפּאָ־זיציע קומט איצט פאַר דאָס זעלבע, וואָס עס איז פאָרגעקומען אין רעגי־רונגס־לאַגער מיט 4 יאָהר צוריק באַלד נאָך די מאַי־געשעהענישען. דעמאָלט האָבען זיך פערשידענאַרטיגע פּאָליטיש געזעלשאַפטליכע עלעמענטען קאָנצענ־טרירט אַרום'ן לאַגער פון דער סאַנאַציע. איצט קומט פאַר א פערקעהרט שפּיל: א קאָנצענטראַציע פון פערשידענע גע־זעלשאַפטליכע גרופּען אויפ'ן פראָנט פון דער אָפּאָזיציע. דעמאָלט האָט מען זיך גע'חידוש'ט, און די אָפּאָזיציאָנעלע גרופּירונגען האָבען געטייטעלט מיט'ן פינגער און אַנגעוויזען מיט חוזק, אַז די סאַנאַציע פערייניגט אונטער איין פאָהן ליבעראַלען, קאָנסערוואַטאָרען, סאָציאַ־ליסטען, פויערען און פריצים, הכלל, אַ'ערב רב פון פערשידענע פּאָליטישע פאַרטייען און געזעלשאַפטליכע שיכטען. עולם האָט דערפון געלאַכט און זיך גע־ווינצעלט אויף דעם חשבון. דער רעגי־רונגס־לאַגער איז אָבער טראָץ דעם גע־וואָרען א געשעהענער פאַקט. איצט קומט דאָס זעלבע פאַר אינ'ם געגנערי־שען לאַגער. אויפ'ן קראַקאָווער מאַרק האָט מען געקאָנט זעהען איינס נעבען צווייטען די רויטע פאָהן פון פ.פ.ס. און די קריסטליך־רעליגיעזע פעהנער פון די כאַדעקעס. דער, וואָס האָט אָבער אַנ'ערנסטע בעציהונג צו די מלוכה־ענינים וועט אָבער פון אַזא זאַך נישט חוזק מאַכען און צו לאַכען דערפון איז אוודאי נישטאָ וואָס. היינט קומט שוין קאָנ־פאָנט און לעגט פאַר א פעראייניגונג פון צענטראָלעוו מיט די ענדעקעס. דער געמיינזאַמער פאָרשלאָג צום פּרעזידענט וועגען צונויפרופען דעם סיים שטעלט מיט זיך פאָר די ערשטע רעאַלע התח־לה פון אַזא פעראייניגונג. און איין לאַגער געפינען זיך שוין אַלזא — אויב מען וויל מאַכען א פערגלייך מיט דער סיטואַציע אין מאַי־לאַגער — סאָציאַ־ליסטען און ענדעקעס, אַרבייטער און פויערען, די גאַנצע פוילישע בעפעלקע־רונג מיט'ן אויסנאַהם פון דער סאַנאַ־ציע.

די רעגירונגס־פאַקטאָרען דאַרפען אויך ווענדען זייער אויפמערקזאַמקייט אויף נאָך א פאַקט. די פוילישע אינטע־ליגענץ, וועלכע איז אין גרונד גענומען גלייך פערטיילט צווישען דער סאַנאַציע און דער אָפּאָזיציע, הויבט שוין איצט אָן צו נעמען א קריטישע שטעלונג צום פּאָליטישען קאַמף, וואָס שפּילט זיך איצט אָפּ. עס איז נישט לאַנג, ווי דער קראַקאָווער „טשאַס" האָט זיך בעקלאָגט אויף דער גלייכגילטיגקייט פון דער פוי־לישער בעפעלקערונג צו די לעבעדיגע סטע פּאָליטישע פּראָבלעמען, האַלטענ־דיג דאָס פאַר א זעהר שעדליכע ער־שיינונג און אין א געוויסער מאָס זאָ־גאַר געפעהרליך פון מלוכה־שטאַנד־פּונקט. מען דאַרף זיך דעריבער איצט אָפּשטעלען און פרעגען, צי דער פער־שאַרפטער קאַמף וועט נישט אַרויסרופען געוויסע טיילען פון די דאָזיגע גלייכ־גילטיגע און צי זיי וועלען נישט אַמאָל צופעליג ווענדען זייערע סימפּאַטיעס דעם צד, וואָס האָט זיך דער ערשטער בעקלאָגט אויף גלייכגילטיגקייט....

און שייכות דערמיט איז כדאי צו דערמאָנען דאָס אַרטיקעל פון קראַקא־ווער פּראָפעסאָר קאָט, וואָס איז מיט א פּאָר טעג צוריק פעראָפענטליכט גע־וואָרען אין „קוריער וואַרשאַווסקי" און אין קראַקאָווער „נאַפּשוד". אינ'ם אַר־טיקעל האָט ער געשריבען וועגען דעם קאָנפליקט, וואָס איז אויסגעבראָכען צווישען קראַקאָווער וואָיעוואָדא קוואַש־ניעווסקי מיט'ן קאָמיטעט פון דער קראַ־קאָווער „ליגע צו פערטיידיגען דאָס לאַנד פון נאַזי־אַטאַקעס", צוליב דעם, וואָס אין קאָמיטעט פון דער ליגע גע־פינט זיך דער פּראָפעסאָר מאַרכלעווסקי וועלכער האָט געהאַלטען א רעדע אויפ'ן קראַקאָווער קאָנגרעס. ווי בעוואוסט האָט דער וואָיעוואָדא רעזיגנירט פון דער פּרעזעס אין דער ליגע, צוליב דעם, וואָס פּראָפ. מאַרכלעווסקי איז א מיט־גליד פון קאָמיטעט. אלס ענטפער אויף דער רעזיגנאַציע איז ד"ר מאַרכלעווסקי אַרויסגעטרעטען פון דער ליגע, פון וועל־כער ער איז געווען דער שעפער און איי־נער פון איהרע פילאַרען. פּראָפ. קאָט טרעט צוליב דעם אַרויס זעהר שאַרף קעגען קראַקאָווער וואָיעוואָדא און ער שרייבט צווישען אַנדערען: „די מלוכה איז נישט דאָס אייגענטום פון די פּול־קאָווניקעס, און זיי האָבען זי אַפילו און ערגענדע נישט געגנומען". פּראָפ. קאָט שוים דאָרט פאַר און שווענקל אויפ'ן קראַקאָווער וואָיעוואָדא און קומט צו זעהר שאַרפע אויספיהרונגען.

ווי מיר זעהען, ווערט די סיטואַציע אַלץ מעהר פערשאַרפט, און דאָס רופען צו א פערשטענדיגונג איז שוין דאָכט זיך איצט עבר זמנו. רופט דאָך דער „ראַבאָטניק" אַן דעם פּובליציסט פון „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" וועלכער רופט צו הסכם און שלום — „א שרכן מיט א פּאַראַסאָל"....

אויב מיר זענען זיך, אַלזא, נישט טועה, דערנעהנטערן מיר זיך מיט גע־וואַלדיגע שריט צו דעם ענטשיידענדעם קאַמף...

ד"ר וו. בערקעלהאַמער.

יודישע יונגעלייט ראַטעווען 2 אַפּיצירען.

ווילנא. — אויף דער טראָקער אָזיערע זענען אַרומגעפאָהרען אויף א זעגעל־שיף, וואָס געהערט צו דער „מייך און ים־ליגע" דער פּאָרוטשניק פון 22. באַאַן קאָ"פּ הוס מיט'ן פּולקאָווניק יאַ־נאָוויטש פון ווילנא. ווען די זעגעל־שיף האָט זיך געפונען אויף דעם געפעהר־ליכסטען אָרט פון דער טראָקער אָזיערע האָט דער ווינד צובראָכען דעם רודער, ביי וועלכען עס איז געזעסען פּולק. יאַ־נאָוויטש, און די זעגעל־שיף האָט זיך איבערגעקעהרט. דעם פּולקאָווניק האָט זיך איינגעגעבען אָנצוכאַפּען אַן די ברע־טער פון שיף, אָבער דער פּאָרוטשניק, וועלכער קאָן נישט שווימען, איז אַראָפּ צום גרונד.

אויף די געשרייען פון פּולקאָווניק זע־נען גלייך צוגעפאָהרען צו יענעם אָרט פון פּאַרפאַל די צוויי טראָקער יונגעלייט א. זימנאָך און פ. יושקעוויטש. איינער האָט זיך פערנומען מיט'ן פּולקאָווניק און דער צווייטער (זימנאָך) האָט, אַראָפּוואַרפענדיג פון זיך די זאַכען, גע־לאָזט זיך ראַטעווען דעם פּאָרוטשניק. עטליכע מאָל האָט זיך דער פּאָרוטשניק געוויזען אויף דער אויבערפלאַך, ביז עס האָט זיך איינגעגעבען איהם אָנצוכאַ־פּען, און צוצופיהרען צום ברעג, וואו ער איז, נאָך לאַנגע מאַטערנישען אָפּגע־מינטערט געוואָרען.

דער פּולקאָווניק, וועלכען ס'האָט וועני־גער געשאַדט דאָס וואַסער, איז אָבער פאַר שרעק געפאַלען אין חלשות.

אין א פּאָר טעג אַרום האָט מען די צוויי יונגעלייט גערופען צום פּאָרוטש־ניק און זיי בעצאָהלט. שפּעטער זענען זיי פערבעטען געוואָרען צום טראָקער מאַיאָר, וועלכער האָט ביי זיי גענומען זייערע אויטאָביאָגראַפיעס אויף צוצו־שטעלען קיין וואַרשא. די טעג וועלען זיי בעקומען אויסצייכנונגען.

—==0§0==—

דער האַרבער פּסק
פאַר די פאַרשטעהער פון ווילנער יודישע סטודענטן

פון ד"ר יעקב וויגאָדסקי

א בית־דין האָט אויך האַלט אַנ'אמת'ן, ד. ה. פון עהרליכע גוט־קוואַליפיצירטע ריכטער און א פּאָר אַלעמען גלייכען!

דעריבער בעציהט זיך מיט פער־אַכטונג צו א בית־דין, וואָס איז בעשאַ־פען געוואָרען נאָר פאַר מענשען פון א „העכערער" מדרגה, נישט דאָרט פאַר אַרבייטער, בעלי־מלאכות, פּויערים א. אז. וו. מענשען פון א „נידריגערער" מדרגה, נאָר — פאַר פריצים, „חשובע" און אַדעלינגע מכל המינים. איך פער־נעהם זיך מיט פעראַכטונג צו דעם „האָנאָראָווען וועג". ווי דועלען, „עהרען־געריכטען" און אַנדערע נישט עהר־ליכע פערשוימעלטע פריציישע המצאות..

די בערופס־בית־דינ'ס און דער דיס־ציפּלינאַרער בית־דין בתוכם זענען אַפילו בעסער, הונדערט בעסער פאַר די דערמאָנטע „האָנאָראָווע" בית־דינ'ס, אָבער בעפרידיגען קאָנען זיי א מאָדער־נעם דעמאָקראַט בשום אופן נישט!...

די „העזה'דיגע" פאַרשטעהער פון ווילנער יודישע סטודענטען, וועלכע האָ־בען זיך דערוועגט צו זאָגען דעם גע־וועזענעם רעקטאָר פון ווילנער אוניווער־זיטעט א פשוט'ען אמת, דאָס דער סע־נאַט פון או. ס. ב. בע'עולה'ט די יודי־שע סטודענטען. אַרויסגעבענדיג זיי די הילף אין א מאָס פון 9—10 פּראָצ. אַנשטאָט 30 פּראָצ. — די דאָזיגע „העזה'דיגע" פאַרשטעהער האָט דער רעקטאָר בעליידיגט אויף א נישט־דער־הערטען אופן. ביי אונז אין העברעאיש און יודיש איז דאָ אַנ'אונגעווערנליכ־שעהנער אויסדרוק פאַר אַזא בעליידי־גונג — שופך דמים זיין.

דער רעקטאָר האָט די פאַרשטעהער פון איבער טויזענד יודישע סטודענטען צוויי מאָל אַרויסגעטריבען פון זיין קאַ־בינעט!!

איצט האָט מען גע'משפט... נישט דעם רעקטאָר, נאָר די דערמאָנטע גע־עהרטע יודישע פאַרשטעהער... דערפאַר, וואָס זיי האָבען זיך „נישט פּאַסיג גע־האַלטען ביים רעקטאָר"!

און וואָס איז בעשטאַנען די נישט פּאַ־סינגע האַלטונג פון די פאַרשטעהער — זעהט זיך עפּיס נישט. איך האָב פּונאַנ־דערגעפרעגט די הערען — ווייסען זיי נישט!...

ווען דער הויכער אַקאַדעמישער בית־דין וואָלט פעסטשטעלען, אַז די דער־מאָנטע בעשולדיגונג פון די יודישע פאַרשטעהער געגען דעם הויכען סענאַט איז א פאַלשע, וואָלט ער דאָך דאָס נישט פערשווייגען און וואָלט אפשר פערשרייגען די וועלט וועגען דעם!.. איז דאָך דערפון געדרונגען, אַז די בעשול־דיגונג איז — אַנ'אמת'ע! היינט וואָס וויל מען האָבען פון די סטודענטען? פאַרוואָס זענען זיי בעשטראָפט געוואָ־רען?

ווייטער — האָט דער הויכער בית־דין געפונען דאָס פערהאַלטען זיך פון די יודישע פאַרשטעהער בנוגע דעם רעק־טאָר פאַר נישט קיין פּאַסיגע. און דאָס פערהאַלטען זיך פון רעקטאָר בנוגע די פאַרשטעהער האָט דער הויכער אַקאַדע־מישער בית־דין געפונען פאַר פּאַסיג? מעג א רעקטאָר פון א הויכשול אַזוי טרעטען מיט די פיס דעם איהם אָנ־פערטרויטען כבוד פון סטודענטען? וואָלט זיך דער הויכער אַקאַדעמישער בית־דין א ויך אזוי גלייכגילטיג בענו־מען, ווען די פאַרשטעהער וואָלטען זיך ווען פּאָליאַקען? די און נאָך אַנדערע שאלות דרענגען זיך אויף...

אָבער די עיקר שאלה בלייבט דאָך פאַר מיר די: געפינט דער געעהרטער ווילנער אוניווערזיטעט נישט פאַר נוי־טיג צו בעטען מחילה ביי זיינע יודישע סטודענטען פאַר די נישט דערהערטע בעליידיגונג און דערנידריגונג, וועלכע עס האָט זיי אָנגעטאָן דער געוועזענער פאַרשטעהער פון אוניווערזיטעט, דער רעקטאָר, וועלכער האָט משמעות נישט געפונען פאַר זיין חוב איבערצובעטען די יודישע סטודענטען?

Universitas Wilensis Tua res agitur!

וויפיל קאָסט אַ זעלנער?

די קליינע איצטיגע רייכסוועהר אין דייטשלאַנד האָט אַ גרעסערן ביודזשעט, ווי די אַמאַליגע קייזער־ליכע אַרמעע. — אַ פערגלייך מיט פוילען.

וועגן היי־יעהריגען מיליטערישען בודזשעט אין דייטשלאַנד. וועלכער שטייגט איבער די פאַראַיאָהריגע הוצ־אות און בעטרעפט 713 מיל'אָן מאַרק, שרייבט די סאָציאַליסטישע „לייפּציגער פאָלקסצייטונג", אַז די רייכסוועהר' וועל־כע ציילט 100,000 זעלנער, קאָסט אָפּ (אָהן עמעריטור) 515 מיליאָן מאַרק, אינדערצייט ווען די פאַר־מלחמה'דיגע האַלב־מיליאָניגע אַרמעע, וועלכע איז געווען די שטאַרקסטע אויף דער יבשה האָט אָפּגעקאָסט 603 מיליאָן מאַרק.

טראָץ דעם בעגרעניצען דאָס געווער פאַר דער רייכסוועהר, גיבען די דייטשען הי־יאָהר אויס אויף געווער, אַמוּ־ניציע און מיליטערישע געגנשטאַנדן 95 מיליאָן מאַרק, בעת אין רעקאָרד־יאָהר פון אומבעגרעניצטער בעוואָפנונג, אַל־זאָ אין 1913, איז אויף דעם צוועק געוואָרען אויסגעגעבען 65,7 מיליאָן מאַרק. אַלזאָ, די קלענערע רייכסוועהר־אַרמעע גיט אויס אַנדערטהאַלבען מאָל מעהר ווי די מעכטיגע קייזערליכע דייטשע אַרמעע.

אין יאָהר 1913 האָט דאָס פּראָדוצי־רען און מאַגאַזינירען אַמוּניציע אָפּגע־קאָסט פאַר אַ 5־פאַכיג קרעפטיגערער אַרמעע 14.300.000 מאַרק, איצט קאָסט אָפּ דאָס זעלבע אַזש 23.100.000 מאַרק, בעת פאַר דער מלחמה האָט עס גע־1100 מאַרק.

די אויבענדערמאָנטע ציפערן דער־גענצט דער מיליטערישער זאַכקענער פון דער דייטשער שלום־געזעלשאַפט אין דער בראָשור א.נ. „קריטישע בעמער־קונגען וועגען מיליטערישען בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1930". ער פיהרט אַדורך אַ פערגלייך צווישען די מיליטערישע הוצאות פון דייטשלאַנד, פוילען און טשעכיע, און שטעלט פעסט, אַז פוי־לען'ס מיליטערישע כּוחות צוזאַמען מיט די הוצאות אויף טאַנקען און שווערער אַרטילעריע, ביי אַ צאָהל פון 264.000 זעלנער, קאָסטען 372 מיליאָן מאַרק, פון טשעכיע, ביי 120.000 זעלנער—214 מגליאָן מאַרק, דאַקעגען אין דייטש־לאַנד, ביי 100.000 זעלנער, אָהן טאַנ־קען און אַרטילעריע־די ריזיגע ציפער 483 מאַרק.

יעדער זעלנער קאָסט אָפּ אַ יאָהר דער פוילישער מלוכה 1411 מאַרק, טשעכ־יע־1783 מאַרק און דייטשלאַנד 4836 מאַרק'

אַ קאַפּעלע הומאָר
ווערטלעך און שטעכווערטלעך

אָפּגעדעקטער חוב.

— זאָג מיר, בעריל, פאַרוואָס זאָגט מען „אָפּדע־קען" א חוב?

— ווייל, פערשטעהסטו מיך, א חוב צאָהלט מען איצט נישט, נאָר מען דעקט איהם אָפּ — איבערן קאָפּ. קנאַפּז.

ער וועט קומען צו זיין געלט.

איינער, וואָס האָט געבויט א הויז, איז געשט־נען און זיך צוגעקוקט צו דער אַרבייט. דערוויילע איז דורכגעגאַנגען זיינער א בעקאַנטער.

— איהר זעהט? — ווענדט זיך צו איהם דער בעל־הבית. — אָט אַזוי לייגט מען עס געלט אין אין דר'ערד.

— ניש־קשה, ניש־קשה! — ענטפערט דער בע־קאַנטער. — איהר וועט אם ירצה השם אין גיכען קומען צו אייער געלט.

——:0:——

אינטערעסאַנטע איינצעלהייטען פון יוד. ישוב אין בראַזיליען

ווי זעהט דאָרט אויס די יודישע אַרבייטער־בעוועגונג?

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) — יעקב נאַכבין.

אינטערעסאַנט איז אָט וואָס: אין דעם פריהערדערמאָנטען יאָהר פון נאָך דער מלחמה, איז פון אַרגענטינא אָנגע־קומען קיין פּערנאַמבוקא א יודישער דיכטער מיט'ן נאָמען משה פּינטשעוו־סקי; און בוענאָס־איירעס איז פאַר דעם ערשיינען זיינס א בוך פּאָעזיע מיט'ן נאָמען „צווינט", מיט אַנ'איינלייטונג פון דעם שטענדיגען רעדאַקטאָר פון דער דאָרטיגער מעגליכער צייטונג „די פּרע־סע", פּ. כ"ץ. דער דיכטער משה פּינ־טשעווסקי איז געשטאַנען אין קאָרעס־פּאָנדענץ מיט אברהם רייזין, און האָט שוין געהאַט א הויבש ביסעל אָנערקענונג פון דער יודישער פּרעסע אין ניו־יאָרק. פּאָליטיש איז פּינטשעווסקי פערבונדען געווען מיט דער פּועלי־ציון־בעוועגונג אין אַרגענטינא. איידער עס האָט זיך געהאַט געשפּאָלטען אין רעכטע און אין לינקע. אָבער זיין שטרעבען איז געווען צו קומען קיין רוסלאַנד, און אָהין איז ער טאַקע אַוועק, וואו ער איז עד היום פערבליבען מיט דער אַלגעמיינער קאָמו־ניסטישער אָריענטאַציע. אָבער בעת זיין רייזע פון אַרגענטינא קיין אייראָפּא, האָט ער דורכגעשפּאַנט דעם רוב יודי־שע ישובים פון בראַזיליען און אין ער־גיץ, חוץ אין פּערנאַמבוקא, האָט ער נישט געהאַט געפונען מיט וועמען אויס־צולעבען זיינע סאָציאַלע אידעען.

אין פּערנאַמבוקא האָט זיך משה פּינ־טשעווסקי בעגעגענט מיט א יונגען יו־דישען שרייבער (פּאָעט און פּובליציסט) זיי האָבען צוזאַמען געלעבט א פּאָר חדשים און געפלאַנט עפּיס א טעמינ־קייט, וואָס איז קיינעם נישט בעוואוסט געווען. משה פּינטשעווסקי האָט געהאַט אַנ'אויפטריט אין א יודישען פעראיין אין פּערנאַמבוקא און גערעדט וועגען סאָציאַלע שטרעבונגען און דער אַלטער און דער מאָדערנער יודישער ליטעראַ־טור. די דאָזיגע טעמע האָט פּינטשעוו־סקי געענדיגט מיט א רויטע און בלוי־ווייסע פאָהן אויפ'ן הר הזיתים; אָבער ער האָט זיך נישט אויסגעהויט צו לוי־בען די רעוואָלוציע אין רוסלאַנד, כאָטש אין יענער צייט איז אַזא זאַך אין פּער־נאַמבוקא געווען א גרויסע ריזיקע.

דעם עולם איז פּינטשעווסקי'ס פאָר־טראַג געפעלען געוואָרען, און מען קאָן זאָגען, אַז דאָס האָט געווירקט פאַר א שפּעטערדיגער אינציאַטיווי פון לינקע פּועלי־ציון אין פּערנאַמבוקא, וועלכע האָט אויסגעקריצט אינ'ם ביים יודישען לעבען די סאַמע ערשטע אינציאַלען פון א יודישער אַרבייטער־בעוועגונג אין בראַ־זיליען; אין איין יאָהר עקזיסטענץ ה"ט זי בעוויזען צו גרופּירען די בעסערע ניי־אָנגעקומענע יוגענד, און האָט זיך פעראייניגט מיט דער ערשטער יודישער מאַי־דעמאָנסטראַציע, וואָס זי האָט דורכגעפיהרט צוזאַמען מיט דער פּער־נאַמבוקער אַרבייטערשאַפט.

דערווייל האָט די בראַזילישע קאָמוּ־ניסטישע פּאַרטיי אין דער הויפּט־שטאָט מיט געריסען א פּאָר יודישע אַרבייטער־טוער, וועלכע האָבען זיך אַרום איהר געהאַט גרופּירט, שפּילעריי. און אין 1926, 1927, האָט די פּאַרטיי בע־צאָהלט מיט יודישע מאַרטירער, וועל־כע זענען אַרויסגעשיקט געוואָרען פונ'ם לאַנד. די אימיגראַציע האָט אָבער בסדר פערשטאַרקט זייערע רייהען ביז זיי האָ־בען זיך אָנגעהויבען צו אָרגאַניזירען אין זעלבסטשטענדיגע אָרגאַניזאַציעס, וואָס האָבען נישט געטראָגען קיין אָפּע־נעם פּאָליטישען כאַראַקטער, נאָר טייל־מאָל א קולטורעלען און טיילמאָל אַנ'־עקאָנאָמישען: אַזוי איז אין דער הויפּט־שטאָט פאַרהאַן אַנ'אברהם־רייזין־קלוב", וועלכער האָט אגב געביטען דעם נאָמען אויף „ווינטשעווסקי־קלוב", אין צוזאַ־מענהאַנג מיט אברהם רייזינ'ס אַרוים־טרעטען פון דער „מאָרגען־פרייהייט" פון ניו־יאָרק; דאַן איז פאַרהאַן א גע־זעלשאַפט „ביקאָר". מיט אָפּצווייגונגען אין די פּראָווינצען וועלכע פערנעמען זיך מיט זאַמלען געלד פאַר די איבער־וואַנדערער אין רוסלאַנד. נישט געקוקט, וואָס די ווירקונג פון די יודישע קאָמוּ־ניסטען אין ריאָ דע זשאַנעיראָ איז א מינימאַלע, איז אָבער זיי געלונגען צו בעקומען די גאַנצע השפעה איבער א גרויסע (די גרעסטע אין בראַזיליען) יודישע פאָלקס־ביבליאָטעק, וואָס עקזיס־טירט אויפ'ן נאָמען פון שלום עליכם, וועלכע קאָנצענטרירט היינט צו טאָג דעם גאַנצען יודיש־ראַדיקאַלען עלע־מענט אין ריאָ דע זשאַנעיראָ. די לעצטע גענעראַל־פערזאַמלונג פון דער דאָזיגער ביבליאָטעק פון פאַראַיאָהרען, האָט פּראָוואָצירט די ערשטע גרעסטע מהומה אינ'ם פּאָליטישען לעבען פון די יודען אין בראַזיליען; אין דער נאַכט, ווען די פערזאַמלונג אן דער ביבליאָטעק האָט געדאַרפט פאָרקומען, זענען די גאַסען פון דעם קוואַרטאַל „מאַנגע", וואו יו־דען וואוינען מייסטענס, בעלאַגערט גע־וואָרען מיט פּאָליציי און קאַוואַלעריע, וואָס האָט געשאַפען א בילד פון א קריגס פּלאַץ. און דער ביבליאָטעק גופא איז געזעסען א דיסטריקט־קאָמיסאַר מיט דעטעקטיווען, וועלכע האָבען נוט אַריינ־געלאָזען גוט־שטעהענדע מיטגלידער נוט קאָמוּניסטען און האָט געסטראַשעט מיט אַרעסט צו אַזעלכע, וואָס וואָלטען געוואַגט צו פּראָטעסטירען געגען דער פערוואַלטונג. און אייניגע זענען טאַקע דערפאַר געשלאָגען און אַרעסטירט גע־וואָרען: עס האָט זיך אָבער אַרויסגע־וויזען, אַז די פּאָליציי האָט זיך דעמאָלט געשטעלט און דינסט פון די יודישע קאָ־מוּניסטען צוליב א מיספערשטענדניש: די יודישע קאָמוּניסטען האָבען גערופען די פּאָליציי נעגען זייערע רעכטס־געגנע־רישע מיטגלידער און נאָמען פון קאַמף נעגען פאַשיזם, און היות ווי אין בראַ־זיליען איז פאַשיזם אַקוראַט אַזוי פּסול ווי קאָמוּניזם, און די פּאָליציי האָט נוט געוואוסט, אַז גערופען איז זי געוואָרען פון קאָמוּניסטען.... איז דערפאַר אויס־געקומען, אַז זי האָט בעשיצט אַנ'עק־זיסטירענדע עבודה זרה נעגען אַנ'אַנ־דערער נישט־עקזיסטירענדער עבודה זרה, וואָס די יודישע קאָמוּניסטען האָ־בען נאָר אויסגעטראַכט, בכדי צו האָ־בען אַזא פּאָליציישען קאַמפס־מיטעל געגען זייערע געגנערישע מיטגלידער, די צוגעטראַכטע „פאַשיסטען".

די דאָזיגע פּועלי ציון־פּאַרטיי האָט פאַראַיאָהרען צום ערשטען מאָל אין דער מאָדערנער געשיכטע פון די יודען אין בראַזיליען, געמאַכט א פערזוך אַריינ־צופיהרען די יודישע בעפעלקערונג פון ריאָ דע זשאַנעיראָ אין די אַלגעמיינע מלוכה־וואַהלען פאַר א נייעם פּרעזי־דענט פון דער בראַזיליאַנישער רעפּוב־ליק, וועלכע זענען פאָרגעקומען אין חודש מערץ הײַ־יאָהר. די רעכטע פּועלי ציון־פּאַרטיי האָט פּראָפּאַגאַנדירט, אַז איהרע מיטגלידער און יודען בכלל, זאָ־לען ווערען שטאַטס־בירגער, בכדי צו בעקומען וואַהל־רעכט; זי האָט אָבער אויך פּראָפּאַגאַנדירט פאַר דעם אָפּאָ־זיציאָנעלען רעגירונגס־קאַנדידאַט זשוליא פּרעסטעס, כאָטש געגען איהם האָט קאַנדידאַטירט א פיהרער פון דער אַל־געמיינער דעמאָקראַטישער פּאַרטיי, זשעטוליא וואַרגאַס.

אַזוי ווי דאָס יודישע לעבען איז אַל־געמיין, אַזוי אויך איז דאָס יודישע פּאַרטיי־לעבען אין בראַזיליען, צו יונג נאָך פאַר ערנסטער קריטיק. דער עיקר כאַראַקטער פונ'ם בראַזילישען קאַפּי־טאַליזם איז אוננאַנצען פערשידען פונ'ם קאַפּיטאַליזם אין אַנדערע לענדער, און אין דעם מאַכען די יודישע אַרבייטער א טעות אין בראַזיליען, וואָס זיי מעס־טען אָן קאָנצעפּציעס פון לענדער מעהר ענטוויקעלטע, אויף א לאַנד, וואָס הויבט ערשט אָן אַריינצוגעהן אינ'ם פּראָצעס פון ענטוויקלונג, מיט א בעפעלקערונג פון 65 פּראָצענט אַנאַלפאַבעטען.

(„יומא")

אַקציען־געזעלשאַפטען און הכנסה־שטייער
וויכטיגער בעשלוס פון העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל

א וויכטיגער בעשלוס פון העכסטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל איז אַרויס־געגעבען געוואָרען בנוגע אַקציען־געזעל־שאַפטען און בכלל רעכטס־פּערזאָנען. דער פאַקטישער מצב איז אַזא:

א געוויסע אַקציען־געזעלשאַפט האָט אַריינגעטראָגען א „זעזנאַניע" וועגען איהר הכנסה־שטייער, בייליגענדיג דעם בילאַנס פאַר דער בעטרעפענדער צייט מיט דער בעמערקונג, אַז צוליב אומאָפּ־העננגיגע סיבות פון דער געזעלשאַפט איז דער בילאַנס נישט קיין גענויער, ווייל די האַנדעלס־ביכער, לויט וועלכע ער איז געמאַכט געוואָרען, זענען נישט געווען און נישט געקאָנט זיין גענוי גע־פיהרט. א רעוויזיע פון די ביכער דורך דער „אוזבאַ סקאַרבאָוואַ" האָט אויך פעסטגעשטעלט אומפּינקטליכקייטען אין די ביכער און דערנאָך האָט א שאַצונגס־קאָמיסיע, לויט דער מיינונג פון זאַך־פערשטענדיגע, בעשטימט דעם אומזאַץ און אויסגעמאָסטען דעם שטייער לויט'ן פּאַראַגראַף 63 פון געזעץ וועגען הכנסה־שטייער אויפ'ן גרונד פון א פרייער אָפּ־שאַצונג.

דעם רעקורס פון דער דאָזיגער אַק־ציען־געזעלשאַפט געגען דעם אָנגענומענעם הכנסה פון 240.000 זל. בעת זי האָט געליטען א פערלוסט פון העכער 3 מי־ליאָן זל. האָט דאָס פינאַנץ־מיניסטער־יום נישט בערוקזיכטיגט, אָנערקענענ־דיג, אַז צוליב דעם, וואָס עס זענען פעסטגעשטעלט געוואָרען אומפּינקטליכ־קייטען אין די האַנדעלס־ביכער און צו־ליב דעם, וואָס די געזעלשאַפט האָט נישט בעוויזען דעם אמת און גענויאיג־קייט פון דער אַריינגעטראָגענער „זעז־נאַניע", איז די שטייער־אויסמעסטונג פילשטענדיג בעגרינדעט.

דעם דאָזיגען ענטפער פון פינאַנץ־מי־ניסטעריום האָט די אַקציען־געזעלשאַפט אָנגעקלאַגט צום העכסטען אַדמיניס־טראַטיווען טריבונאַל, וועלכער האָט אָנ־ערקענט, אַז די האַנדלונג פון דער פי־נאַנץ־מאַכט איז געזעצליך נישט בע־גרינדעט.

די פעסטשטעלונג, אַז די בעטרעפענ־דע יורידישע פּערזאָן פיהרט נישט קיין פאָרשריפטסמעסיגע האַנדעלס־ביכער, נעהמט אַפילו צו ביי דער דאָזיגער פּערזאָן דאָס רעכט צו נוצען פון דער פאָרשריפט פון פּאַראַגראַף 21, אַז אלס יסוד פון דער שטייער־אויסמעסטונג זאָ־לען גענומען ווערען די בילאַנס־הכנסות. פונדעסטוועגען — האָט ערקלערט דער טריבונאַל — נעמט דאָס נאָך נישט צו ביי דעם שטייער־צאָהלער דאָס רעכט פון פּאַראַגראַף 63, צוליב וואָס די שטייער־מאַכט האָט געדאַרפט דעם חוב פאַר־צושטעלען דער בעטרעפענדער געזעל־שאַפט דעם אַזוי־גערופענעם „פּאַהלער" און געהעריג קאָנקרעטיזירען אין איהם איהרע ספיקות.

די דערמאָנטע בעשטימונג פון העכ־סטען אַדמיניסטראַטיווען טריבונאַל איז אַרויסגעגעבען געוואָרען דעם 3. יוני

2189/28 L.rej. 1930

ד"ר חיים באַלהען

לאדז
8 יולי 1930.
זון אויפגאנג: 3,23
זון אונטערגאנג: 7.52
דינסטאג
י"ב
תמוז תר"ץ
פ' בלק

טאג-כראניק

בער הורוויץ
א גאסט אין לאדז.

דער בעקאנטער יודישער פאעט און מאלער בער הארוויץ ווײלט איצט אין אונזער שטאט. געכטען האט דער חשוב'ער גאסט בעזוכט אונזער רעדאקציע און ער האט מיט צופרידענהייט אנגענומען אונזער איינלאדונג מיטצוארבייטן אויך אין „לאדזשער טאגעבלאט".

פאליציאישע הכנות
צום 15. יולי.

(וו) אין צוזאמענהאנג מיט די קאמוניסטישע פארבערייטונגען אויף דעם 15 יולי, וועלכע זיי האבן בעשטימט אלס „טאג פון אנטי-פאשיזם און אנטי מיליטאריזם", מאכט די לאדזשער פאליציי ענערגישע הכנות נישט צו דערלאזן די קאמוניסטישע דעמאנסטראציעס.

פון לאדזשער האנדעלס-געריכט
—:0:—

קארל בוהלע בעקומען פערלענגערט דעם „נאדזאר" אויף ווייטערע 3 חדשים

(5) אויף דער זיצונג פון האנדעלס-געריכט דעם 4. יוני האט די פירמע „קארל בוהלע" בעקומען פערלענגערט דעם „נאדזאר" אויף ווייטערדיגע דריי חדשים.

ווי בעוואוסט האט די דערמאנטע פירמע בעקומען דעם 5. אפריל א „נאדזאר" אויף 3 חדשים, אונטער דער צייט האט די פירמע שוין דורכגעפיהרט א טעילווייזע סאנאציע און איהרע געשעפטן. אזוי האט די פירמע און משך פון דער צייט שוין אפגעצאהלט 1 מיליאן 700 טויזענד זל. חובות. און דער גאנצער צייט פון נאדזאר איז די פאבריק געווען טעטיג און בעשעפטיגט 957 ארבייטער.

געמעגדיג אבער און אלעם, אז דער קריזיס און דער טעקסטיל אינדוסטריע דויערט ווייטער, און אז די בעציהונגען מיט די בעלי חובות האט די פירמע נישט געקאנט נארמאליזירן און משך פון דער צייט, האט דאס געריכט בעשלאסן צו פערלענגערן דעם „נאדזאר" אויף ווייטערדיגע 3 חדשים.

* * *

און זעלבען טאג איז בעטראכט געווארן דער אויפדערלאזשטש פון דעם טויטער פאבריקאנט יחיאל ליבערמאן פיאטערקאווסקא 19, דער אויפדערלאזשטש איז פערעפענטליכט געווארן דעם 7. יוני.

ליבערמאן האט אפגעגעבן אנ'אפעלאציע געגען דעם אורטייל, וואס איז ארויסגעטראגן געווארן אונטער די אויגן. ליבערמאן האט ערקלערט, אז ער האט בכלל נישט אויפגעהערט צו צאהלען, וואס שייך אבער די וועקסלען, וועם ער האט נישט געצאהלט, איז עס געווען צוליב א שטרייט פראגע מיט דעם בעל הוב. ליבערמאן בעט דעריבער, אז מען זאל מבטל מאכען דעם אויפדערלאזשטש. דאס געריכט האט די מאטיוון פון דער אפעלאציע נישט אנערקענט.

הויז-אדמיניסטראטארען מוזן פערזיכערט ווערן.

(§) לויט א דעקרעט פון פרעזידענט ווערן די הויז אדמיניסטראטארען פערזיכערט צוואלעפוצירט געווארן צו דער קאסע פאריגע גייסטיגע ארבייטער, וואס מוזען פערזיכערט ווערן און פערזיכערונגס-אמט פאר גייסטיגע ארבייטער.

די טעג וועט זיך שוין אנהויבן די פערזיכערונג און די ווירטס-לייט, וואס וועלען נישט אויספיהלען די פארשריפטען וועלען בעשטראפט ווערן.

אויטא-ארגיעס

(ב) דער איינוואוינער פון זאכאדניא 29, זלמן צוקערמאן איז איבערגעפאהרען געווארן דורך אנ'אויטא און צובראכען א ריפ.

* * *

— אויף נאווראט נאס איז אונטער די רעדער פון אנ'אויטא ארונטערגעפאלען די 4-יעהריגע נעכעלע גאלדשטיין און זיך צובראכען א פיסעל.

פאליציי האט דעם שאפער געמאכט א פראטאקאל.

— דער שאפער יוזעף ראדאמסקי איז אויף צגיעלנאס 62 איבערגעפאהרען געווארן פון אנ'אויטא און שווער פערוואונדעט געווארן.

מעסער שטעכערייען.

(§) דער נעכטיגער טאג איז ווידער געווען רייך מיט לאבוזאוואטע מעסער-שטעכערייען.

אויף נאווא מארגאווא 18 איז געשטאכען געווארן מיט א מעסער דער קאזשימיערזש מאלטשאק.

אויף פיעטרוקאווער 192 איז געשטאכען געווארן יאן ווישיארעק.

אויף סולא 5 האט בעקומען איניגע וואונדען מיט א מעסער שווערצקי.

אויף לעשנא 30 איז געשטאכען געווארן מאריא שטשינעלסקא.

אויף זאווישא 9 איז פערוואונדעט געווארן קלעמענס יאנעלא.

אויף וואיטאוואסקא 11 איז געשטאכען געווארן סטעפאן לוביאק.

אויף דרעווונאווסקא 49 — זיגמונט סאנטקיעוויטש.

אויף זגערושער 79 איז פערוואונדעט געווארן זיגמונט עסא.

פאר א פראסטען מאנטאג איז דער דאזיגער צעטעל די והותר.

די מעסער שטעכער האט מען אויף קיין איין ארט נישט געכאפט.

—:0:—

מען קאן נישט ערקלערען פאר באנקראט
איינעם, וואס האט אפגעגעבן א ביטע וועגען א „נאדזאר" און זי איז נאכנישט בעטראכט
פרינציפיעלער אורטייל פון אפעלאציע-געריכט.

(5) דאס אפעלאציע געריכט און ווארשא האט לעצטענס ארויסגעגעבן אנ'אינטערעסאנטען אורטייל פון א פרינציפיעלער בעדייטונג, און געמיינט, אז דער בעל הוב, וועלכער האט אפגעגעבן א ביטע וועגען א נאדזאר, קאן מען נישט ערקלערען פאר באנקראט, איידער עס איז בעטראכט געווארן די ביטע וועגען „נאדזאר".

דעם 14 יאנואר 1930 איז און לאדזשער האנדעלס געריכט אריינגעטראגען געווארן א ביטע פון צעצוליע רודענבערג, אז מען זאל איהר בעשטימען א „נאדזאר". די ביטע האט געזאלט בעטראכט ווערן דעם 25 פעברואר 1930. דעם 14 פעברואר איז אבער א לאדזשער פירמע ארויסגעטרעטען נעגען דער פרוי רוזענבערג, אז מען זאל איהר ערקלערען אנ'אופדערלאזשטש.

דאס לאדזשער האנדעלס געריכט האט בעשלאסען צו פעראייניגען בעידע ענינים און דעם זעלבען טאג, און 14. פעברואר ארויסגעגעבן אנ'אורטייל, אז רוזענבערג'ס ביטע ווערט נישט גענומען און אכט, ווייל עס ווערט אויף איהר ערקלערט אנ'אופדערלאזשטש.

דער ענין איז איבערגעגאנגען און אפעלאציע - געריכט קיין ווארשא, וועל־כער האט מבטל געמאכט דעם אורטייל פון לאדזשער האנדעלס געריכט און פעראָרדנעט, אז קודם כל מוז בעטראכט ווערען די ביטע פון צעצוליא רוזענבערג וועגען א „נאדזאר".

שרפה אין קאנסטאנטינער וואלד
600 מעטער גראז פערברענט געווארען

(וו) נעכטען אוונט איז און שטאטישען וואלד אויף קאנסטאנטינער פאלעשע אויסגעבראכען א שרפה. עס איז פערברענט געווארען 600 מעטער פערד גראז. דאס פייער איז פערלאשען געווארען נאך איידער עס זענען אנגעקומען די פייערלעשער. די סבה פון דער שרפה איז נאך נישט פעסטגעשטעלט געווארען. מען איז זיך משער, אז דאס איז געקומען צוליב א נישט דערלאשענעם פאפיראס, וואס איז אוועק געווארפען געווארען און גראז.

אנטי-מלוכה'שע אויפרופען אין כאיני

(ב) אין צוזאמענהאנג מיט דער אקציע צו פעראייניגען כאיני מיט לאדז, האבען די קאמוניסטען אנגעהויבען צו פיהרען א שטארקע אנטי-מלוכה טעטיג קייט צווישען די ארבייטער און כאיני.

נעכטען איז פערשפרייט געווארען און כאיני א קאמוניסטישער אויפרוף איינצואָרדנען אנטי-מלוכה'שע דעמאנסטראציעס און צו פאדערן ארבייט פאר אלע ארבייטסלאזע.

די עפנטליכע מיינונג.

פרייע טריבונע פאר ארטיקלען, בריף אין רעדאקציע און בעמערקונגען וואס האבען א געזעלשאפטליכען אינטערעס, פאר וועלכע די רעדאקציע נעהמט נישט איבער די פעראנטווארטליכקייט.

ווי לאנג וועלען די יודען אין דער געגענד פון דער רזשגאווסקא גאס בע'עולה'ט ווערען?

געעהרטער ה' רעדאקטאר!

מיר בעטען אייך צו געבען אין אייער נ' צייטונג פלאץ פאר עטליכע שורות, פאר וועלכע מיר דאנקען אייך פאראויס:

עס איז שוין אריבער 2 יאהר, ווי א דעלעגאציע פון די יודען פון רזשגאווסקער ראיאן האט בעזוכט די קהלה-פערוואלטונג און בעזונדער דעם פרעזעס ה' מינצבערג וועגען דער עירוב-פראגע אין אונזער געגענד. אזוי ווי אנ'עירוב איז דא נאר ביז זשגאווסקא 15, און פון נומער 15 ביז 113 איז נישטא. האט די דעלעגאציע פערלאנגט, אז די יודישע קהלה זאל נעמען א שטעלונג וועגען דעם ענין.

דאן האט מען אונז צוגעזאגט די עירוב-פראגע צו בעהאנדלען אויף א נאהנטסטער זיצונג. מיר האבען זיך דערנאך געמוזט ווענדען מיט א שריפטליכער בקשה און דער רעזולטאט איז געווען, אז די קהלה האט דעלעגירט א ראבינאט-מיטגליד, פעסטצושטעלען, צי מען וועט ביי אונז קענען בכלל מאכען אנ'עירוב. דער ראבינאט-מיטגליד האט אין זיין צייט מאטיווירט, אז מען קען נישט מאכען קיין עירוב, ווייל עס איז נישטא אין די אונטער - גאסען קיין עלעקטרישע בעלייכטונג. צוליב דעם דעם האבען מיר געמוזט ווארטען ...

ענדליך האבען מיר זיך דערוואַרט און עס איז שוין דא עלעקטרישע בעלייכטונג אין די אונטער-גאסען אויך. ווידער האט זיך א דעלעגאציע געווענדעט צו דער יודישער קהלה-פערוואלטונג אין אגהויב מאי ה. י. און דער פרעזעס האט ווידער געבעטען א שריפטליכע בקשה, וועלכע וועט ווערען בעהאנדעלט אויף א זיצונג פון דער פערוואלטונג.

מיר האבען אזא בקשה צוגעשיקט ד. 11. מאי. ה. י. און ביז היינט האבען מיר קיין תשובה בעקומען.

ווי עס ווייזט זיך ארויס, האט די נ' קהלה-פערוואלטונג נישט גענומען אין גאנצען צו קענטניש די עירוב-פראגע, כאטש עס ווארטען דערויף א פאר הונדערט יודישע פאמיליעס.

פרעגען מיר די נ' פערוואלטונג למה נגרע ?!.. צי בעשטייערט מען אונז נישט ווי אלע מיטגלידער פון דער יודישער קהלה, אז מען זאל פון אונז פשוט אב'חוזק'ן, ווען עס האנדעלט זיך אין אזא איין פראגע, ווי חילול שבת...

מיר האפען, אז די קהלה-פערוואלטונג וועט נעמען צו קענטניש אז די בעגעהט געגען אונז אנ'עולה און די וועט אונז געבען א גינסטיגע תשובה

אין נאמען פון די יודען אין זשגאווסקער ראיאן

ה. ל. קאפעל.

—=0§0=—

א שיסעריי אויף טושינער גאס.

(ב) אויף טושינער גאס זענען נעכטען אהיימגעגאנגען פון שפאציר צוויי פרויען און דער בעגלייטונג פון די יונגע לייט באנאשיאק און יוזשוויאק. אויפ'ן וועג זענען זיי אקעגנגעקומען עטליכע לאבוזעס, וועלכע האבען אונטער דער דראהונג פון מעסער'ס געפאדערט פון זיי, אז זיי זאלען זיך אפשטעלען צוליב א „געוויסען ענין". באנאשיאק האט דאן ארויסגענומען א רעוואלווער און אויסגעשאסען. די חברה-לייט האבען צו רוקגעשאסען און אנטלאפען. ווען די פאליציי איז געקומען זענען שוין די אנפאלער געהאט נעלם געווארען.

אויטא-קאטאסטראפע
הינטער לאסק
צווישען די פערוואונדעטע געפינט זיך אויך דער סעקרעטאר פון דער פוילישער אמבאסאדע אין פאריז

(§) אויפ'ן שאסע צווישען פיעטריקאוו און לאסק איז נעכטען פארגעקומען א קאטאסטראפע מיט אנ'אויטא, וואס האט געפיהרט 15 פאסאזשירען פון פיעטריקאוו. א צושראקען פערד איז ארויף אויפ'ן אויטא, און דער שאפער, וועלכער האט געוואלט דעם אויטא פערקירעווען און א זייט, האט איהם „ארייגעקירעוועט" און ארייז אריין. דער אויטא איז צו בראכען געווארען. 5 פאסאזשירען זענען פערוואונדעט געווארען. דערונטער אויך דער סעקרעטאר פון דער פוילישער אמבאסאדע און פאריז, ה' סטעפאנסקי.

די פערוואונדעטע האט מען אפגעפיהרט און שפיטאל אריין קיין פיעטריקאוו.

טראצקי'ס לעבענס-בעשרייבונג
און וואס מען לערנט פון איהר

פון אב. כאהאן

די לעבענס-געשיכטע פון ליאן טראצקי, געשריבען פון איהם אליין, איז ווירקליך א מערקווירדיג ווערק — א מערקווירדיג און צוויי גאנץ בעזונדערע בעדייטונגען פון דעם ווארט. טראצקי האט דאס בוך געשריבען מיט צוויי צוועקען מיט אמאל און די דאזיגע צוויי אינקייט פון דעם בוך שאפט ביי דעם לעזער צוויי בעזונדערע סארטען געדאנקען און געפיהלען.

ערשטענס איז דאס בוך די לעבענס-היסטאריע פון א מאן, וואס האט געשפילט א שטורמיש היסטארישע ראלע, פון א מאן, וועלכער איז געווען אלמעכטיג און איז ארויסגעפאלען פון זיין גדולה; און צווייטענס איז דאס א פערטיידיגונגס-טענה פאר דעם פערפאלגטער און א בעשולדיגונגס-טענה געגען סטאלינ'ען און דער גאנצער איצטיגער פיהרערשאפט פון רוסלאנד. טראצקי זאגט א הויפט ביסעל אויס פון חדר. ער ווייזט אונז. וואס עס טוט זיך הינטער'ן פארהאנג פון סאוויעטען-רוסלאנד.

איך האב די אויטאביאגראפיע געלעזען און דעם רוסישען אריגינאל, וועלכער איז אין צוויי בענדער. דער צווייטער באנד הויבט זיך אן פון דער צייט, ווען טראצקי קומט אן און רוסלאנד און 1917 (ווען ניקאלאי איז שוין געווען אוים צאר) און דערגעהט צו די שלוס-מאנאטען פון 1929, ארייגגעהמענדיג די ערשטע חדשים, וואס דער פערפא-סער האט פערבראכט און קאנסטאנטינאפעל, וואוהין סטאלין האט איהם פער טריבען. נו, און דער דאזיגער צווייטער באנד געדרוקט דורכגעוועבט מיט מעל-דונגען, בעהויפטונגען, שילדערונגען.

ערקלערונגען און ציטאטען, וועלכע זענען ריכטיגער און א לאנגער ארגומענט - מען-קייט, און א רעדע, וואס דער רעד-נער ענטפערט אויף אטאקעס, וואס סטאלין און סטאלינעסטען מאכען אויף איהם, און וואו ער מאכט אטאקעס אויף זיי.

און אפילו אין דעם ערשטען באנד, וועלכער דערצעהלט וועגען טראצקי'ס פריהערדיגען לעבען, אפילו דארטען געפינען זיך אויך שטעלען, פון וועלכע עס איז דייטליך, אז שרייבענדיג זיי, האט דער שרייבער געהאט און זינען די שפעטערדיגע אנגריפען און אינטריגעס פון סטאלינ'ס „מאשין" געגען איהם.

אויב אבער דאס איז א רעדע פון א מענשען, וועלכער פערטיידיגט זיך און זוכט ארונטערצורייסען די מאסקע פון זיינע שונאים, איז דאס א רעדע אנגע-פיקעוועט מיט פאקטען און מיט דא-טומים און מיט אויסשניטען פון אפי-ציעלע סטענאגראפישע בעריכטען.

ווייט נישט אלץ, וואס טראצקי זאגט דארף מען אננעהמען, ווי עס שטעהט און געהט. פיל פון זיינע שורות זענען בעפארבט פון א ספעציעלען אבזיכט, א ספעציעלען אינטערעס אדער סתם מיט דעם פערפאסער'ס איבערטרייבענעם זעלבסט-בעוואוסטזיין; און וועגען דעם וועלען מיר רעדען ווייטער. דער יושר פאדערט אבער, מען זאל זאגען, אז אלץ וואס ווערט און דעם ווערק אנגעגעבען אלס פאקטען, מאכט דעם איינדרוק פון אמת'דיגקייט און אויפריכטיגקייט. עס לאזט און אייך איבער א געפיהל, אז וואס פאר אנ'אנדערע חסרונות טראצקי זאל נישט האבען, קען ליגנער איז ער נישט. (עס מערקט זיך אפט א נייגונג צו פערשווייגען אנ'אמת אדער איהם אויסצומיידען אזוי ווי דעם שרייבער לוינט זיך. אבער דאס איז אנ'אנדער ענין).

א חוץ דעם: א סך פון דעם, וואס טראצקי דערצעהלט און זיין זעלבסט-פערטיידיגונג און אונז אלעמען גוט בעקאנט. און ווען ער ברענגט זאכען, וועלכע זענען פאר אונז ניי, און דערביי גיט ער אייך צום בייזפיל, סטאלינ'ס און זיינע ווערטער, ווי סטאלין האט זיך אליין געשריבען מיט א יאהר צעהן צוריק און זיינע ווערטער און בעצוג צום זעלבען ענין, וועלכע ער, סטאלין, האט געלאזט דרוקען שפעטער — דאן, מיט דער הילף פון אלץ, וואס מיר ווייסען, קאנען מיר אורטיילען.

וואס אנבעטרעפט דעם איינדרוק וואס דאס מערקווירדיגע בוך מאכט אויף דעם לעזער, מיינען מיר מיט דעם ווארט „צווייאינקייט" דאס פאלגענדע: עס איז אנ'איגנעהויער אינטערעסאנטע גע-שיכטע געשריבען פון א טאלענטפולען שרייבער און צו דער זעלבער צייט איז דאס אנ'איבערראשענד שטוק פראפא-גאנדע געגען דעם גאנצען סאוויעט-רו-סישען סיסטעם מיט דער באלשעוויס-טישער רעוואלוציע, מיט אלעמען. עס איז פראפאגאנדע נישט נאר געגען סטא-לינ'ען מיט אלץ, וואס קומט אויס פאר אונטער זיין מאכט, נאר אויך געגען דעם וואס טראצקי אליין האט געהאלפען

שאפען, אויפטון און אויפבויען.

וואס אנבעטרעפט טראצקי'ן פערזענ-ליך, איז די געשיכטע ווירקליך א שטוי-נענדע. ער צוזאמען מיט לענינ'ען זע-נען געווען די גרינדער פון סאוויעטען-רוס-לאנד. זיי זענען געווען די העכסטע און מעכטיגסטע פאר און איהר. די צוויי נעמען פלעגען דאס רוב געהן צוזאמען, פונקט ווי זייערע פארטרעטען פלעגען און סאוויעטען-רוסלאנד דאס רוב העגען צוזאמען. טראצקי איז אייגענטליך גע-ווען די ווירקליכסטע אנווענדענדע פיגור בעת די באלשעוויסטישע איבערקעהרע-ניש און פארגעקומען. מיר זאגען „אנ-ווענדענדע", ווייל לענין האט זיך דאן אויסבעהאלטען פון דער פאליציי און האט גאר געוואוינט און פינלאנד. טראצקי איז געווארען דער אויסגעוועהלטער פארזיצענדער פון בעטערבורגער סא-וויעט און אזעלכער געווען דער אמת'ער בעל-הבית פון דער סיטואציע, דער אמת'ער אנפיהרער פון דער באל-שעוויסטישער איבערקעהרעניש.

ער איז געווען די ווירקליכסטע, טע-טיגסטע און קרעפטיגסטע פערזענליכ-קייט, ווען סאוויעט-רוסלאנד איז געשא-פען געווארען (הגם דער גייסטיגער העך-שער פון דער סיטואציע איז געווען לע-נין); און דערנאך, ווען די רויטע אר-מעע האט געהאט צו קעמפען מיט דע-ניקין, קאלטשאק, יודעניטש און ווראנ-געל איז טראצקי געווען דאס הארץ און די נשמה פון דער רויטער ארמעע. עס איז ביי קיינעם קיין פראגע נישט, אז ווען נישט טראצקי, וואלט דעניקין, וועל-כער האט שוין דערגרייכט ביז אריאל ארייננעקומען אין מאסקווא און אלץ וואלט פערלוירען געווען. און וואס אנבעטרעפט פעטראגראד האט דאך לענין געוואלט, אז מען זאל די שטאט אפטרעטען, איבערלאזען פאר יודעניטש'ן, כדי צו ראטעווען דאס איבריגע. נאר טראצקי האט זיך געשטעלט דאגעגען און ער האט פעטראגראד געראטעוועט.

(אזוי דערצעהלט דאך לענין אליין).

ווען נישט טראצקי וואלט די גאנצע באלשעוויסטישע אוואנטורע שוין לאנג געווען א זאך פון דער פערגאנגענהייט. די סאוויעט-רוסישע רעקארדען זענען פול מיט בעווייזען וועגען דעם. יא, טראצקי האט געשאפען די רויטע ארמעע; ער האט געראטעוועט סאוויעט-רוסלאנד, און דאס איז דער זעלבער טראצקי, וועלכער האט געשפילט די ווירקליכסטע ראלע, ווען די באלשעווי-קעס האבען בעזונגט די סאציאל-דעמא-קראטען, סאציאליסטען - רעוואלוציא-נערען און ליבעראלען און גענומען פיי-ען זייער קאמוניסטישע הערשאפט.

סטאלין איז געווען איינער פון דער אונערליכער באלשעוויסטישער גרופע. ער איז געווען אנ'אלטער מיטגליד, א ווילטמינגער מיטגליד. וועבער וועהר האט איהם געקאנט אויסער די ענגע קרייזען פון דער גרופע? וועער האט אמאל גע-הערט זיין נאמען? וואס פאר א בעדיי-טונג האט ער געהאט? וואס אנבע-טרעפט סאוויעט - רוסלאנד האט ער און די ערשטע עטליכע יאהרען די וועלט געוואוסט בלויז פון צוויי נעמען: לענין און טראצקי.

ווי אזוי זשע איז דאס געווארען, אז סטאלין איז אומשטאנד געווען טראצקי'ן ארויסצוטרייבען צוערשט פון דעם פאליט-ביוראַ, דערנאך פון דעם עקזע-קוטיווע קאמיטעט פון דער קאמוניסטי-שער פארטיי, דאן איהם צו פערשיקען און די ווייטסטע געגענדען ביז די גרע-ניצען פון כינא, און ענדליך איהם איי-נגאנצען ארויסטרייבען פון רוסלאנד ?

ווען מען בעטראכט דאס אלץ ווערט מען ווירקליך ערשטוינט.

נישט ווילענדיג, דערמאנט מען זיך דערביי אן דער פראנצויזישער רעוואלוציע, וואס ראבעספיער האט געשיקט אויף דער גילאטינע דאנטאנ'ען. ראבעספיער און דאנטאן זענען די צוויי גרעסטע נעמען און דער געשיכטע פון דער פראנצויזישער רעוואלוציע דאנטאן האט געהאט אנ'אומגעהויערן איינפלוס און בעדייטונג. און ער איז געווען א פיל בעסערער רעדנער ווי ראבעספיער און איז און גרונד געווען א סך קלוגער פון איהם אויך. ווען מען לעזט די גע-שיכטע ווי אזוי ראבעספיער איז פטור געווארען פון דאנטאנ'ען שטעלען זיך די האר קאפויער און א שהנליכען איינדרוק מאכט די געשיכטע פון סטא-לין און טראצקי. (פערגלייכענדיג דערמאנט מען זיך, אז דאנטאן איז געווען דער גרעסטער רעדנער פון דער פראנצויזישער רעוואלוציע און טראצקי איז געווען דער גרעסטער רעדנער פון דער רוסישער רעוואלוציע). יעדענפאלס איז ראבעספיער און דאנטאן דאך איי-גענטליך געשטאנען אויף איין שטאפעל; ווערענד טראצקי איז געשטא-נען הונדערט שטאפלען העכער ווי סטא-לין. קיינעם וואלט און די ערשטע יאה-רען פון דער באלשעוויסטישער הער-שאפט נאך נישט איינגעפאלען זיי צו פערגלייכען.

און פראנקרייך האט דער מעכטיגער ראבעספיער פערניכטעט דעם מעכטי-גען דאנטאן און דא האט אנ'אומבע-דייטענדער סטאלין פערניכטעט א מעכ-טיגען טראצקי...

ווי אזוי דאס איז געשעהן דאס ווייסט איינענטליך די גאנצע וועלט. (דער עיקר בעשטעהט און א גאנץ איין פאכען אונטערשיד: טראצקי איז טאקי א פיל בעסערער רעדנער און שרייבער, אבער סטאלין איז א סך, א סך קלי-גער). דאך גיט אונז טראצקי איינציגע איינצעלהייטען און בולרער, פון וועלכע מען האט פריהער נישט געוואוסט אדער נישט געוואוסט גענוי. און ווען מען האט פריהער נישט געוואוסט ווירקליך די האר קאפויער.

דאס ווייטערע קומט).

דער „מענטש מיט דער האַק“ האָט געזוכט חסד ביים פּרעזידענט

(ב) אין סעפּטעמבער פון פאָריגן יאָהר האָט עמעץ א פּערשוין מיט א האַק אין דער האַנד געמאַכט גרויסע וואַנטורעס אויף ווישעשינסקא גאַס 19 רדאָהענדיג די דאָרטיגע לאָקאַטאָרען מיט'ן טויט און עטליכע פון זיי האָט ער זעהר שטאַרק צושלאָגען. ווען סע איז אַנגעקומען א פּאָליציאַנט האָט זיך דער גבר אויך נישט אָפּגעשראָקען און געוואָלט ממית'ן דעם פּאָליציאַנט מיט דער האַק. צוהילף דעם דאָזיגן בעל כח איז געקומען זיין א ברודער און עס איז אין יענעם הויז געוואָרען „לעבעדיג“. די צוויי ברידער האָבען זיך בישים אופן נישט געלאָזט אַרעסטירען. שפּע־טער איז דערפון געוואָרען א פּראָצעס און דאָס שטאָטישע געריכט האָט זיי פער'משפט יעדען צו 3 חדשים תפיסה. די „מענשען מיט דער האַק“ האָבען אָבער אַפּעלירט אַנ'אַפּעלאַציע און דאָס געריכט האָט געענדערט אָבּיסעל דעם אורטייל. איינעם פון זיי פער'משפט אויף 2 חדשים תפיסה און דעם צווייטען — אויף 1 חודש. אָבער אויך דאָס האָט זיי נישט געשמעקט און זיי האָבען אַז קאַסאַציע צום העכסטען געריכט און שפּעטער צום מלוכה־פּרעזידענט. דער פּרעזידענט האָט אָבער זייער בקשה נישט גענומען אין באַטראַכט.

שפּאַלטונג ביי די לאָדזשער כּאַרעקעס
צוליב דער שטעלונג צום „צענטראַלעוו“

(וו) אין דער לאָדזשער אָרגאַניזאַציע פון פּ. ד. איז געקומען צו שאַרפע רייבונגען צוליב דער שטעלונג צום „צענ־טראַלעוו“. א גרויסער טייל כּאַרעקוישע טוער פון לאָדז בונטעווען זיך נעגען דעם בעשלוס פון הויפּט קאָמיטעט און זיי האָבען בדעה צו פערעפענטליכען א פּראָטעסט נעגען דער הויפּט לייטונג.

ווי מען זאָגט, וועט דאָס זיין דער ערשטער שריט צו א פאָרמעלער שפּאַל־טונג אין דער דאָזיגער פּאַרטיי.

פּאָליציי אין די פּאַרקען

(ב) דער לאָדזשער פּאָליציי קאָמאַנ־דאַנט האָט אַרויסגעגעבען א פעראָרד־נונג צו פערשטאַרקען די שמירה אין די שטאָטישע און אונטערשטאָטישע פּאַר־קען און אין די סקווערען. בעזונדערס וועט פערשטאַרקט ווערען די פּאָליציי־אישע שמירה אין די זונטאָג־טעג און אין די הנאות. ד. ה. אין די טעג, ווען דער עולם איז מעהר בגילופין און רופט אַרויס געשלעגען פאַר שוואוּל־טאָג.

זיצונג פון אָרגאַניזיר־קאָמיטעט פון דער זומער־רעדוטע אין העלענאָוו.

דער קריי־ראַט פון די פּראָפעסיאָנע־לע פעראיינען פון די נייטסטינע אַרביי־טער מאַכט בעקאַנט אַלע קאָלעגען—ינס אַז היינט 7 אָוונד וועט אין לאָקאַל פון די האַנדעלס ־ אַנגעשטעלטע אויף פּיע־טריקאָווער 108 פאָרקומען א זיצונג פון קאָמיטעט, וואָס אָרדענט אין די „זו־מער־רעדוטע אין העלענאָוו, אויף וועל־כער עס ווערען געבעטען צו קומען אַלע פּערזאָנען, וואָס נעמען א טעטיגען אַנ־טייל אין די פאָרבערייטונגען צו דער פערוויילונג.

די פערוויילונג צו קומען היינט אויף דער זיצונג. עס ווערען געבעטען די מיט־גלידער פון אַלע פעראיינען, וואָס נעהמען אָרטיי אין צוזאַמענשטעל פון ראַט און נעמליך:

1) דער פערבאַנד פון די האַנדעלס־אַנגעשטעלטע. 2) פערבאַנד פון די באַנק אַנגעשטעלטע, 3) פאַבריק מייסטער, 4) פאַרמאַצעווטען, 5) מוזיקער, 6) לעה־רער פון די מיטעל־שולען, 7) אַנגע־שטעלטע פון די פּריוואַטע אינ־סטיטוציעס, 8) אַנגעשטעלטע פון דער מיליטערישער אַדמיניסטראַציע 9) געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס 10) (בייע פעראיינען).

צוליב דעם, וואָס די ביז איצטיגע צאָהל אָרגאַניזאַטאָרען פון דער רעדוטע איז צו קליין, בעט דער קריי־ראַט די וואָס ווילען מיטהעלפען אָרגאַניזירען

—:0:—

די זומער־רעדוטע אין העלענאָוו

די דאָזיגע 20 יולי דאַרף יעדער לאָ־דזער פערגניגען און זיין קאַלענדאַר. וואָרום דאָס איז א טאָג, אין וועלכען עס וועט פאָרקומען אין פּאַרק „העלע־נאָוו“ די זומער־רעדוטע לטובת די נייט טיגע אַרבייטסלאָזע.

וואָרום די רעדוטע וועט אויך זיין רייך אין א גאַנצער רייע ערשטקלאַסיגע אַטראַקציעס ווי: בלומען קאָמף, א גרויסע פערוויילונג פאַר קינדער, מוזיקאַלישע וואָקאַלע נומערן, גאַנדאָלעו, סערפּענטין די פייערליכקייט פון יום טוב און פיל אַנדערע. דער קלו פון דער רעדוטע וועט זיין די פאַנטאַזי ־ לאָטעריע, וואָרום יע־דער גליקליכער בעזיצער פון גורל וועט קענען געווינען א טייערען פּאַנט.

און בכן טרעפען מיר זיך דעם 20. ד. ח. אויף דער זומער־רעדוטע אין „העלענאָוו“.

—0—

א שר ה אי ווישניאָווע גורע
בה״ה צווישען די לעטניקעס

(—) אין איינע פון די ווילעס אויף ווישניאָווא גורא איז פּלוצלונג נעכטען אויסגעבראָכען א שרפה און איידער, וואָס, ווען איז שוין דאָס גאַנצע הויז געשטאַנען אין פלאַמען. צווישען די לעטניקעס איז געוואָרען א גרויסע בהלה. יעדער האָט געראַטעוועט מיט וואָס עס האָט זיך נאָ רגעלאָזט, און א דאַנק מאַכע דער מסירת־נפש פון די לעטניקעס איז די שרפה אונגיכען איינ־געלאָשען געוואָרען, נאָך איידער עס זיי־נען אָנגעקומען די פייערלעשער.

די שאָדענס זענען בעדייטענדע.

א מה־ערשיטערונג צוליב א קאַפּיע פון א פערד.

(§) אויף דער גאַס גנאָווא סאַלא 9, האָט א פערד א קאָפּיע געשטון דעם 6־ יעהריגען אַלעקסאַנדער שאַבער איז קאָפּ אַריין. דאָס יונגעל האָט בעקומען א מה־ערשיטערונג. אין א שווערען צו־שטאַנד האָט מען אויהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל אַריין.

ראַדיאָ פּראָגראַם

דינסטאָג 8 יולי

לאָדז (233,8) 12.05 12.58 שעה צייכען 13.15 - 12.05 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק, 16.15 – 16.10 פאָרלעזונג פון ט״ג־פּר.גראַם און קינאָ און טעאַ־טער פּראָגראַם, 16.15—17.10 גראַמאָפאָן פּליטען מוזיק, 17.25—17.10 פליה רגע „דאָס פליה וועזען אין די ענגלאָטישע לענדער“ (טר. פון וואַרשא), 18—17.35 טוריסטישער לאַנדוויסענשאַפטליכער פּאָרטראַג (פון וואַרשא) 19—18 פאָפּולערער קאָנ־צערט אויסגעפיהרט דורכ׳ן אָרקעסטער פון קינאָ „סטילאָווי“ אין וואַרשא, 19.20 - 19 פערשידענעס, 19.35 – 19.20 קאָמוניקאַט פון דער לאָדזער האַנדעלס קאַמער, און פאָרלעזען דאָס פּראָגראַם אויף מיט־וואָך, 19.50—19.35 ראַדיאָ פּרעסע זשורנאַל, 19.50 טראַנסמיסיע פון דער ווילנער אָפּערע „שמשון און דלילה“ (אָפּערע פון סאַינט־סען), דערנאָך וועטער, פּאָליציי, ספּאָרט, און פּ.אָ.ט.־קאָמוניקאַטען.

אויסלענדישער ראַדיאָ פּראָגראַם

ריגא (525) 19.03 קאָנצערט פון ריגער סימ־פאָנישען אָרקעסטער

שטאָקהאָלם (436) 20.15 סימפאָנישער קאָנצערט

בערלין (418) 20.30 „מוטער וואָלפען“ (הערשפּיל)

פּאַריז (1725) 21.45 „סיגאַראַס חוונה“ (אָפּערע)

די נאַכט־דיזשור איז די אַפּטייקעס.

ס׳: וואָלטשיצקי נאַפּורקאָווסקי 27. דאַנילעווסקי פּעטרוקאָווער 127. אַ־ליניצקי און צימער וואָלטשאַנסקא 37, לינניעפער פּרייהייטס־פּלאַץ 2. האַרט־מאַן טלינאַרסקי 1. קאַהאַנע אַלעקסאַנ־דרער 80.

הרב יעקב משה ראַקאָווסקי זצ״ל

אין לאָדז איז נעכטען געשטאָרבען דער בעקאַנטער היגער למדן און בעל מדות, הרב ר׳ יעקב משה ראַקאָווסקי ז״ל פון פּלאָצק.

הרב ר׳ יעקב משה ראַקאָווסקי איז געוועזען זעהר גוט בעקאַנט אין די לאָד־זער אָרטאָדאָקסישע קרייזען און געשעטצט אַלס איינער פון די גרעסטע למדנים אין בקיא׳ים ביי אונז אין שטאָט. אין משך פון די 30 יאָהר, וואָס ער האָט געוואוינט אין לאָדז. איז זיין הויז גע־ווען אבית ועד לחכמים, וואו מען איז געקומען הערען אַ וואָרט תורה.

דער נפטר איז דער פאָטער פון די בעקאַנטע 2 לאָדזער דאָקטוירים ראַ־קאָווסקי.

ת.נ.צ.ב.ה

בעשמוצט דעם גוטען נאָמען
א פּראָצעס אין מיליטער־געריכט.

(§) אין מיליטערישען געריכט איז נעכטען פאָרגעקומען דער פּראָצעס פון פּלוטאָנאָווי בלאַזשטשיק, וועלכען עס האָט אָנגעקלאַגט א געוויסע זאָפיא פּרענקעלמאַן פון זאָווארזקא 15, אַז ער האָט איהר נאָמען בעשמוצט פאַר מענ־שען.

ביי די געריכטס פערהאַנדלונגען האָט די פּרענקעלמאַן צוריקגעצויגען די אָנ־קלאַגע.

דאָס געריכט האָט צוליב דעם בלאַ־זשטשיק׳ן בעפרייט.

נעפּאַלען פאַר הונגער.

(§) די 18־יעהריגע אַרבייטסלאָזע לעאָקאַדיאַ גערקאָווסקאַ איז נעכטען אומגעפאַלען אויף דער ציגעל־גאַס אין חלשות פאַר הונגער.

די פּאָגאָטאָווע האָט זי אָפּגעפיהרט אין שטאָטישען זאַמעל פּונקט.

האַלב־יעהריגע פּאַטענטען

(ב) זעהר אָפט טרעפט, אַז אונ׳אוני־טערנעהמונג, וואָס איז געגרינדעט גע־וואָרען אין צווייטען האַלבען יאָהר קויפט נישט אויס קיין פּאַטענט, אָפּלע־גענדיג דעם דאָזיגען חוב שוין אויף דעם צווייטען יאָהר.

די פינאַנץ־מאַכט גיט דערויבער אָנ׳ אזהרה, אַז די אונטערנעהמונגען, וואָס זענען געגרינדעט געוואָרען ביז דעם 1. יולי מוזען אויסקויפען האַלב־יעהרליכע פּאַטענטען, אויב נישט דראָהט זיי א שטראָף.

לעזט און אבאָנירט
דאָס
„לאָדזער טאָגעבלאַט“

טעלעגראַמען

בעשטעלונגען אין דער אויבער־שלעזישער אינדוסטריע

קאַטאָוויץ, 7. (ספּ.) מיט איינינע טעג צוריק האָבען א רייהע גרעסערע הוטען און פאַבריקען אין אויבערשלעזיען געקינדיגט די אַרבייט העכער 2000 אַרבייטער.

צוליב דער בעדייטענדער פערבעסע־רונג אין דער אינדוסטריע, וואָס עס האָבען גורם געווען פּריוואַטע און רעגירונגס בעשטעלונגען, האָבען די מאַנטע פאַבריקען צוריקגעצויגען די קינדיגונג.

פּראָסט איז שניי אין אַרגענטינאַ שטורמען אין פראַנקרייך

בוענאָס איירעס, 7. (טו) איבער דרום און מערב אַרגענטינא געהט אַריבער א כוואַליע פון קעלטען. גרויסע שנייען האָבען אָפּ־געשניטען שטעט און דערפער איינע פון די אַנ־דערע. עס ווערען אָרגאַניזירט הילפס־עקספּעדיציעס.

פּאַריז, 7. (טו) איבער דרום פראַנקרייך איז אַריבער א גרויסער שטורם, וואָס האָט אָנגע־מאַכט געוואַלדיגע היזיקות.

אין ליאָן האָט דער שטורם אין משך פון 10 מינוט הרוב געמאַכט דעם לופט פליה פּלאַץ. 6 אַעראָפּלאַנען זענען שטאַרק בעשעדיגט געוואָרען.

איז א פאַס איבער׳ן ניאַגאַראַ געזיגט און געשטאָרבען

לאָנדאָן, 7. (ספּ.) אין נידרינגען לויף פון טייך ניאַגאַראַ האָט מען געפונען א גרויס פלעכן פאַס. וואָס איז געווען אויסגעלעגט מיט מאַ־טראַצען און אינגעווענינג האָט זיך געפונ־גען דער טויטער קערפער פון א געווע־סענעם אַמעריקאַנער, וועלכער האָט מיט 2 טעג צוריק אונטערגענומען א פּרווב דורכצושווימען דעם וואַסער פאַל ניאַ־גאַראַ אין א פאַס.

דער פּרווב האָט זיך איינגעגעבען, אָבער דער העלדישער רייזענדער איז דערשטיקט געוואָרען אין פאַס, ווייל ער האָט מיט זיך געהאַט א זאַפּאַס פון זויער־שטאָף. וואָס האָט איהם געקלעקט נאָר אויף 3 שעה.

קאַנאַן דאָיל געשטאָרבען

לאָנדאָן, 7. (טו) דער בעקאַנטער ענגלישער שרייבער פון קרימינאַליסטישע ראָמאַנען קאָנאַן דאָיל איז מאָנטאָג אין עלטער פון 71 יאָהר פּלוצלונג געשטאָרבען.

דער „דיסעלדאָרפער וואַמפּיר“
ציהט צוריק אַלע זיינע ערקלערונגען און טענה׳ט אַז ער איז גאָט די נשמה שולדיג

בערלין, 7. (ספּ.) פון דיסעלדאָרף מעלדעט מען, אַז דער „דיסעלדאָרפער וואַמפּיר“, פּעטער קירטען האָט צוריקגעצויגען און תחלת א טייל און דערנאָך אַלע זיינע ערקלע־רונגען, צוליב וואָס די אויספאָרשונג נענען איהם איז געבליבען שטעהן אויף א טויטען פּונקט.

קירטען לייקענט אָפּ אַלע פערברע־כענס און וועלכע ער האָט פריהער זיך געהאַט מודה געווען און בעהויפּטעט, אַז ער האָט צו זיי קיין שום שייכות נישט. זיין מודה זיין זיך ערקלערט ער דער־מיט, וואָס ער האָט געוואָלט זיך „וויזען פאַר דער וועלט“. די בעריכטען און דער פּרעסע וועגען זיינע פערברעכענס האָבען איהם פערשאַפט א אונגעהויער פערגעניגען.

צוליב דעם אָבער, וואָס די פּרעסע האָט שוין אויפגעהערט מיט איהם זיך צו אינטערעסירען און צוליב דעם, וואָס ס׳קלעקט איהם בכלל מער נים קיין חשק צו לאָזען רעדען פון זיך, האָט ער בעש־לאָסען אויסזאָגען דעם גאַנצען אמת.

ערמאָרדעטער אַראַבער איז געווען א גנב.

ירושלים, 7. (יט״א) די אויספאָרשונג אַרום דעם ערמאָר־דעטען אַראַבער, וועלכער איז געפונען געוואָרען אויף דער גרעניץ פון דער יו־דישער קאָלאָניע גבע און עמק האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער אַראַבער שטאַמט פון א שכנישען דאָרף. ער איז דער׳הרג׳עט געוואָרען בעת א גנבה.

רעזולטאַט פון שטאָט־ראַט־וואַהלען אין זלאָטשעוו.

שעראַדז, (טעל.) זונטאָג זענען אין זלאָטשעוו פאָרגעקומען וואַהלען צום דאָרטיגען שטאָט־ראַט. אויף 2665 וואַהל ־ בערעכטיגטע האָבען נאָר אָפּ־געגעבען זייערע שטימען 669 פּערזאָן.

ב. ב. האָט בעקומען 6 מאַנדאַטען (פריהער — גאָרנישט)

אונפּאַרטייאישע 2 מאַנדאַטען (פרי־הער 3) ענדעקעס 3 מאַנדאַטען (פרי־הער 2) ווידזאָלעניע 1 מאַנדאַט.

פּערקויפטע נשמות
שפּאַנענדער ראָמאַן

(94 פאָרטזעצונג)

— אָך, אַזוי יונג זאָל איך שטאַרבען, — האָט זי גע־טראַכט — איך וואָלט אַזוי גערן געוואָלט גליקליך מאַכען דעם יונגען מאַנספּערשוין. — איך וואָלט געוואָרען זיין געליבטע, איך וואָלט מיט איהם געגאַנגען אין פייער און אין וואַסער, איך וואָלט מיך איבערגעגעבען אַלס מאַנס־פּערשוין, און וואָלט איהם געראַטעוועט פון יעטוועדען געפאַהר. — אָבער אַלע וועגען זענען פאַר מיר פערשלאָ־סען, עס איז נישטאָ קיין רעטונג פאַר מיר. איך האָב גע־פינען אַ שטילעט, עס וועט נישט לאַנג געדויערען און עס וועלען זיין צוויי שקעלעטען, וועגען וועלכע עס וועט זיך קיינער קיינמאָל נישט דערוויסען.

טאַני האָט געהאַט זעהר אַ שטאַרקען ווילען, מעהר עהנליך צו אַ מאַנספּערשוין און דערפאַר האָט זי באַלד געוואָלט אויספיהרען איהר בעשלוס. טאַני האָט אויפגע־שפּילעט דאָס העמד און אין דער פינסטער געטאַפּט מיט די פינגער דאָס אָרט, וואו זי זאָל אַריינשטעכען דעם שטי־לעט.

— דאָ איז דאָס בעסטע אָרט — האָט זי געזאָגט צו זיך, — דאָ וועט דער שטילעט מאָמענטאַל אַדורכלעכערען דאָס האַרץ און עס וועט אַ סוף נעמען צו מיינע ליידען.

דערפיהלענדיג די קאַלטע שאַרף פון שטילעט אויפ׳ן קערפּער, האָט זי אינגאַנצען אַ ציטער געטון.

— פערפאַלען עס מוז פאַסירען,—האָט זי געטראַכט,— נאָר אַביסעל מעהר מוט און דרייסטקייט.

— איז דאָס נישט אַ פאַס ליכט? — איז דאָס נישט אַ ליכט־שטראַהל, דאָרט אויף דער מויער?

מיט איין שפּרונג איז טאַני צוגעלאָפען צו דער מויער זי האָט דייטליך געזעהען אַ רויטען שיין און פון דרויסען האָט זיך דערהערט שווערע טריט.

— זאָל דאָס זיין אַ רויבער פון „סאָוועס“־הויז?

דאָס איז אפילו געווען אונמעגליך, פונדעסטוועגען האָט טאַני געזוכט פערשידענע מיטלען צו געפינען עפּעס אַנ׳אויסוועג, זי האָט געדראַפּעט מיט די נעגעל, כדי צו געפינען עפּעס אַנ׳עפענונג. דער ליכט־שיין איז פערשוואונ־דען געוואָרען. זי האָט זיך אָנגעלעהנט אָן דער קאַלטער מויער, אין דעם האָט זיך אַ טייל וואַנד אַ דרעה־געטון פונקט אַזוי, ווי דאָס ערשטע מאָל, ווען זי איז צוגעגאַנ־גען צו דער פיגור. די מויער האָט זיך ווידער פערמאַכט און טאַני האָט ווידער בעמערקט אַנ׳אינטערעסאַנטע פיגור, וואָס האָט געמוזט שטאַמען פון גאָר אַלטע צייטען. זי האָט בעהאַלטען דעם שטילעט און איז נאָכגעלאָפען דעם ליכט־שיין, וואָס איז ביסלעכווייז פערשוואונדען געוואָרען. גע־הענדיג עטליכע טריט האָט זי זיך אָפּגעשטעלט. ווייל דער אַדורכגאַנג האָט זיך געענדיגט, דאָ איז געשטאַנען אַ מאַנס־פּערשוין, וואָס האָט אויף טאַני׳ן אַ שאַרפען בליק געטון, דאָס איז נישט געווען קיינער פון די רויבער־חברותא, נאָר איינער פון די „הייליגע ברידער“ אנגעטון אין אַ לאַנג גרויסע קלייד.

ער האָט אודאי געמיינט, אַז דאָס בעווייזט זיך פאַר איהם אַ גייסט, ווייל דערזעהענדיג טאַני׳ן, האָט ער זיך גע׳צלמ׳ט און אַ דערשראָקענער געשעפּטשעט אין דער שטיל אַ תפילה.

— איך בין נישט קיין גייסט, — האָט זי געזאָגט, — איך בין אַנ׳אומגליקליך בעשעפעניש, וואָס איז דורכ׳ן שרעקליכען גורל דאָ אין דער אונטערערדישער תפיסה אַריינגעשליידערט געוואָרען.

דער „הייליגער“ האָט אַ קוק געטון, ווי ער וואָלט געפרעגט. טאַני׳ן איז אפילו דער מענש נישט געפעלען געוואָרען, פונדעסטוועגען האָט זי פערשטאַנען, אַז זי מוז ערקלערען די סיבה, וואָס זי געפינט זיך דאָ, אונטער דער ערד. זי האָט אויך נישט פערגעסען צו דערצעהלען, אַז אויסוואורפען האָבען זי געוואָלט אומריין מאַכען, און ווי־לענדיג זיך ראַטעווען פון די אויסוואורפען, האָט זי זיך דאָ אַריינגעקריגען.

פערשטעהט זיך, אַז זי האָט נישט פערצעהלט וועגען אוצר און שקעלעט, וואָס זי האָט אָנגעטראָפען, און נישט וועגען שטילעט, וואָס איז געלעגען דערנעבען. דער מניך האָט אַלעס אויסגעהאָרכט, זי האָט אָבער בעמערקט, ווי ער וואַרפט אויף איהר מאָדנע שאַרפע בליקען, דאָ האָט זי זיך ערשט געכאַפּט, אַז איהר ברוסט איז אינגאַנצען ענטבלויזט, פערוויטלענדיג זיך, האָט זי וואָס שנעלער פערשפּילעט דעם בוזעם, כדי צו פערשטעלען דעם ריי־צענדען קערפּער פאַר׳ן בליק פון „הייליגען“.

— פאַרוואָס ביסטו אַזוי ענטבלויזט? — האָט ער אַ פרעג געטון.

— די לופט איז דאָ זעהר פערפּעסטעט, — האָט טאַני גלייך געענטפערט, — עס האָט מיר אויסגעפעהלט אָטעם, דעריבער האָב איך מיר אויסגעשפּילעט דאָס לייב.

— וואו געפינט זיך דער געהיימניספולער אַריינגאַנג?

— האָט ער ווידער געפרעגט.

— אָ, ווען איך וואָלט געוועזען געוואוסט. — האָט זי געענטפערט מיט איבערגעטריבענקייט, — דער אַריינגאַנג האָט זיך באַלד פערקלאַפּט אונטער מיר. איך האָב גאָר־נישט געזעהען אַ חוץ נאַקעטע, הוילע ווענד און דעמאָלט בין איך נאָכגעלאָפען נאָכ׳ן ליכט־שיין.

טאַני איז געווען איבערצייגט, אַז דער „הייליגער“ ווייסט גאָרנישט וועגען די אוצרות, וואָס געפינען זיך דאָ, אונטער דער ערד, זי האָט אָבער חושד געווען, דאָס ער איז אַהערגעקומען זיי זוכען, ווייל ער האָט אַלעס גענוי אָבסערווירט און יעדען געגענשטאַנד בעקוקט.

טאַני האָט מורא געהאַט, אַז דער מניך זאָל נישט געפינען די טיר ביי דער מאָדנער פיגור. ער איז אָבער פערבייגעגאַנגען און האָט גאָרנישט בעמערקט.

— איך בעט אייך, לאָזט מיך פון דאַנען אַרויס, איך וועל אייך דאָס קיינמאָל נישט פערגעסען.

יעצט האָט דער מניך ווידער אַ קוק געטון אויפ׳ן שעהנעם מעדעל. טאַני האָט בעמערקט, ווי ער שפּיזט זי אַדורך מיט זיינע שאַרפע בליקען, זי האָט געפילט, ווי זיין אויג זעטיגט זיך אָן מיט איהר רייצענד געשטאַלט. זי האָט זיך אָבער געמאַכט נישט פערשטעהן, און איז גע־שטאַנען פאַר איהם און הכנעה׳דיג געבעטען, אַז ער זאָל זי פון דאַנען בעפרייען.

(פאָרטזעצונג קומט)

העלענאוו

לויט דער איניציאַטיוו פון דעם קרייז-ראַט פון די פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען פון גייסטיגע אַרבייטער און פון דעם זשורנאַליסטען-סינדיקאַט ווערט ד. 20 יולי ד. י. פּאַרקומען

א זומער-רעדוטע

מיט א פערשידענאַרטיגען פּראָגראַם וואָס וועט בעשטעהן: פון פאַנטעזי-לאָטעריע (יעדער לאָס געווינט)

א קאָנקורס מיט פּרעמיעס פאַר די שענסטע קליידער און פאַר די שענסטע טענץ. אַרטיסטישע אַרויסטרעטונגען. בענגאַל. פייער און אַ סך אַנדערע איבעראַשונגען.

קומט אויף דער רעדוטע! אָרקעסטער אונטער דער ליימונג פון'ם דיר. טעאדאר רידער. קומט אויף דער רעדוטע!

ב. מערקונג: אין פאַל פון אַ אונגינסטיג וועטער, קומט די זומער-רעדוטע פאַר דעם 27 יולי. בעמערקונג: אין פאַל פון אַ אונגינסטיג וועטער, קומט די זומער-רעדוטע פאַר דעם 27 יולי.

חדשה בספרות העברית!

יצא לאור זה עתה ספר מדעי-אמנותי יחיד במינו, המעניין, מענג ומושך את לב הקורא בתוכנו ובסגנונו, בשם

„המוסיקה בכתבי הקדש, בתלמוד ובקבלה"

מאת י. קיהל

הספר נדפס בהידור על נייר משובח ומכורך יפה. מחיר ... עם המשלוח 1 דולר. להשיגו אצל המחבר

J. Kühn, WIEN XX, Karl Meisslstr. 1

אינזש. אורי גליקליך ווארענט, אַז

איידער איהר מאַכט דעם לעצטען דעצידירענדען טריט און בע-שליסט צו קופען וועלכע נישט איז מאַשין, וועלכען נישט איז אַרטיקל פיל דער טעכנישער בראַנזשע, ווענדעט זיך צוערשט

צו אונז

מיר האָבען די גענעראַל-פערטרעטונג פון פערשידענסטע, ערשטקלאַסיגע, וועלט-בערימטע אויסלענדישע פאַבריקען און דער אויסשליסליכע רעכט צו פערקויפען זייערע אויסאַרבייטונגען אין פוילען

איידער איהר מאַכט דעם לעצטען דעצידירענדען טריט און בעשליסט צו קויפען

שוין גנוצטע לאָקאָמאָבילען, מאָטאָרן, אויטאָמאָבילען אָדער פער-שידענסטע אַנדערע אַרטיקלען פון דער טעכנישער בראַנזשע,—

בעראַט זיך צוערשט אומבעדינגט מיט אונז

אונזערע אינזשינערן, ערפאַרענע ספּעציאַליסטען אויף אַלע געביטען, וועלן אייך געבען זייער פאַכמענישע מיינונג, נאָך גע-נויער אויספּראָבירונג און איבערנעמענדיג אויף זיך די פולע גאַראַנטיע.

מיר שטעלען גלייכצייטיג איין פערטרעטער אין אַלע פונקט פון דער פוילישער רעפובליק. מיט אָפערטען קענען זיך ווענדע נור פערזאָנען מיט פעראַנטוואָרטליכקייט פערגאַנגענהייט, וואָס בע זיצען אנטשפּרעכענדע בעסטע רעפערענצען, אויסערסט טיכטיגע ענערגישע און רעפּרעזענטאַטיווע. געוויסע טעכנישע קענטנישע זענען געווינשט.

מיר ליפערן דאָס בעסטע אויף מעגליכסט גוטע בעדינגונגען.

ווענדעט זיך שוין צו אונז, דען אָן ריזיקאָ וועט איהר האָבען ביידייטענדע געלד געווינסען:

Inż. Urij Gliklich, Warszawa, Elektoralna 11/12

skrz. poczt. 393. —— Tel. 36-76.

לעזט! אכטונג! — אכטונג!

קאָנקורענץ-פּרייזען!

כדי צו ערמעגליכן די ברייטסטע קרייזן פון ג' פובליקום צו בעקו מען אַ ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפנאַהמע' זענען די פּריי-זען אין מיין פאָטאָגראַפישן אַנשטאַלט געוואָרען פערקלענערט ווי

12 שטיק	(.Express pictures")	2 זל.
6	פּאַסט-פּאָטאָגראַפיעס	2
6	פּאַסט- ברוין	6
6	אויף זייד	8

אכטונג צו אַ ½ טוץ זיידענע פּאַסט-פאָטאָגראַפיעס גיט מען צו אכטונג

אַן'אָריגינעלען פּאָרטרעט בחנם!!

ס'ווערען אויך אויסגעפּערטיגט פּאָרטרעטען איז ראַה-מען און אויך אַ פערקויף פון ראַהמען

קומט און איבערצייגט אייך!

מיט אכטונג

„PARISIEN"

קונסט-אַנשטאַלט.

פּראַנציסקאַנער 30.

PORADNIA WENEROLOGICZNA

פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען

זאַוואַדזקאַ 1.

נאָר פאַר ווענערישע הויט-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע אַנאַליזען פון בלוט און אויספלוס אויף סיפיליס און טריפער קאָנסיליומס מיט ספּעציאַליסטען פון אוראָלאָגישע און נערוועז-קראַנקהייטען.

קוואַרץ לאַמפּ-עלעקטרישע הייל-קאַבינעט-קאָסמעטיק

טעגליך פון 8 אַ זייגער פריה ביז 9 אָוונט

זונטאָג פון 9 פריה ביז 2 נאָכמיטאָג

בעזונדער וואַרטע צימער פאַר פרויען

וויזיט 3 זלאָטעס

דרוקזאכען

אַלערליי

ווערען שנעל און פּראָמפּט אין דער פיינסטער אויספיהרונג און נייעסטע שריפט אויסגעפּערטיגט ביליג

קלעפּסידרעס

ווערען אין פערלויף פון 1 שעה געדרוקט און אויסגעקלעפּט אין דער גאַנצער שטאָט

בוכדרוקערי"

ע. און מ. האַמבורסקי

פּיעטריקאָווער 16, טעלעפאָן 47-100

א לאָקאַל

פּאַסענד פאַר אַ שולע אין צענטרום פון שטאָט, אָדער נאָהענט פון שטאָט בעשטעהענד פון 9 גרויסע צימערן און 3 קלענערע, מעגליך אַ פאַבריקס-געביידע, ווערט פון זאָפאָרט געזוכט. פערמיט-לער געווינשען. אָפערטען אונטער „Lokal szkolny" אָפּצוגעבען אין אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט".

הולך בתום ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע

גויל אלו רקיעי, קני כל חורש תא:
דיו אלו ימי וכל מי כנישו תא:
דירי ארעא ספרי ורשמי רשו תא:

קענען נישט איבערגעבען דאָס רע-יעלקייט פון דער אַלט-בעוואוסטער

רעכטסקאנסולטענטען-ביורא פון ה'

מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17

(זאַכאָדניאַ 52) טעל. 79-148

וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילנע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָקאַניעס, קלאַוזו-לעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פוילען, וועגען דירות אין אורזשאָנד ראָזיעמטשי, ווי אויך איבער-זעצונגען אין אַלע שפּראַכען. מיט אכטונג

ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17

טוך- און קאָרט-לאַגער

Sz. Maroko, Łódź

נאָוואָמיעסקאַ 2 פּראָנט 1 שטאָק טעל. 15948

עמפּפעהלט צום פריהלינג-סעזאָן אַ גרויסען אויסוואַהל פון די נייעסטע און בעסטע דאַמען- און מענער שטאָפען

B. Joskowicz

ספּעציאַליסט-אַרשט פון ... און ...
פּאָלנאָצנאַ 1 — Północna 1 ... 141-8
נעמט אָן פון 11-8 און פון 6-4 אָוונט.

Dr. med Feldman

אַקושער- און פרויען-אַרצט
Rzgowska 5, telef. 191-08
7.30—5.30 פון ... Piotrkowska 62 ... פון 5-3

Dr. med. H. Różaner

ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדער-לאָזיגקייט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-08

נעהמט אָן פון 8-10; 5-8 אָוונט

אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. B. DONCHIN

ספּעציאַל-אַרצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Moniuszki 1, tel. 209-97.

נעהמט אָן פון 10-1 און פון 4-7 אָוונט

Dr. med. Adam Bender

נאַרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 114-75

ספּעצ. פאַר אינערליכע און האַרץ-קראַנקהייטען

Dr. med. J. Goldberg

ספּעציאַליסט פאַר אויגען-קראַנקהייטען

נעמט אָן פון 11-1 טעגליך

צעגעלניאַנאַ 15 וואָלטשאַנסקאַ 10 טעל. 186-13

Dr. Med. E. Reicher

ספּעציאַל אַרצט

פאַר הויט האָר און ווענערישע קראַנקהייטען דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטראָ-טעראַפּיע פּאָלודניאָוואַ 28 טעל. 93-201. נעמט אָן פון 8-11 פריה און 6—9 אָוונט. זונטאָג פון 9-2 מיטאָג.

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פּרייזען

Dr. Niewiażski

אַנדזשעיאַ 5 טעל. 40-159

נעמט אָן פון 8-11 פריה און פון 5-9 אָוונט.

ספּעציאַליסט

פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.

פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

Dr. med. M. Heller

ספּעציאַליסט פאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

נאַוואַראָט 2, טעל. 69-179

נעמט אָן ביז 10 פריה, און פון 4—8 אָוונט

פאַר פרויען פון 4—5 נאָכמ.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע פּרייזען.

Dr L. PIKIELNY

UROLOG

ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בלאָז, אורין-קראַנקהייטען

Nawrot 8. telefon 219-90

נעמט אָן פון 4 — 7

Dr. med. H. Lajchter

צאָהן-כירורג

קיפער, דזשאַנסלעס גומען, צינג-קראַנקהייטען א.ד.ג.

זשעלאַזנאַ 9 טעל. 66-149 1 שטאָק פּראָנט.

נעמט אָן פון 2.30 נ"מ. ביז 9.30 אוו.

Dr. med. D. FRID

צוריקגעקעהרט

ספּעציאַליסט פון אינערליכע און קינדער קראַנקהייטען

שענקיעוויטשאַ 37 — טעל. 78-224

נעמט אָן טעגליך פון 8-10 פריה און פון 1-2 נאָכמ

ווי אויך אין לעטשניצא „סאַניטאַס" צעגיעלניאַנאַ 29 פון 11 — 1 מיטאָג

Dr. med. J. LUBICZ

Ortopeda

גראַנסקאַ 28, טעל. 17-183

ספּעציאַליסט פון ביינער און געלענק-קראַנקהייטען פערקרימונגען פון פּלייצעס און גלידער

פון זעמטליכע אָרטאָפּעדישע אַפּאַראַטען: ווי וקלאַדקעס געגען פּלאַטפוס קונסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען א. א. וו.

נעמט אָן פון 2.30 ביז 4.30 נאָכמ.

ס ווערט געזוכט

מיכטיגע אינקאַסענטען-קעס, צו ווענדן זיך אין די ביוראָ פון יודישען אינוואַלידען פעראיין, פּולנאָצנאַ 29 פון 2-8 מיטיג. די פערוואַלטונג

אַ ביער-האַלע און רעסטאָראַן

וואָס עקזיסטירט שוין זייט 30 יאָהר אין בעס-טען צענטרום פון שטאָט איז פון זאָפאָרט אי-בערצוגעבען. אָפערטען אָפּצוגעבען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „לאָדזשער טאָגעבלאַט", אונטער „ביער-האַלע".

W dniu 5/7. 1930 roku zgubiłem portfel który zawierał metrykę oraz weksel na 100 zł. wystawiony przez A. Lufta ul. Zielona 40 na zlecenie I. Kalmusa. Weksel powyższy unieważniam. I. Kalmus, Kamienna 7

OGŁOSZENIE.

Nadzorca sądowy firmy Juda Pinkus Traube w Łodzi, przy ul. Nowomiejskiej 4 po uprzedniem porozumieniu się z p. Sędzią Komisarzem, działając w myśl art. 4 i 40 Rozp. Prezydenta Rz. P. z dnia 23 grudnia 1927 r. (Dz. Ust. N. 3|28 poz. 20) o zapobieganiu upadłości, zawiadamia wszystkich wierzycieli tej firmy, że w terminach dn. 18 i 25 lipca 1930 roka o godz. 12 pokój 15 w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi, przy Placu Dąbrowskiego Nr. 5, odbędzie się sprawdzenie wierzytelności tej firmy, a to w celu ustalenia listy sprawdzonych wierzycieli i wysokości ich roszczeń. Stawienie się z dowodami pretensji, należycie poświadczonemi, obowiązuje wszystkich wierzycieli, nie wyłączając tych, którzy figurują w bilansie firmy.

Dnia 8 sierpnia 1930 roku lista ustalonych i sprawdzonych wierzycieli będzie wyłożoną w Wydziale Handlowym Sądu Okręgowego w Łodzi i od tej daty osoby zainteresowane mogą w terminie 7-dniowym zaskarżyć postanowienie nadzorcy sądowego, co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzytelności na tę listę, do p. Sędziego Komisarza, który spór taki roztrzyga w toku postępowania układowego ostatecznie.

To roztrzygnienie jednak nie pozbawia stron prawa wytoczenia powództwa przed Sąd właściwy.

Po upływie terminów sprawdzenia, na listę wciągnięci będą ci wierzyciele, którzy udowodnią, że w powyższych terminach nie zgłosili swoich pretensyj z przyczyn ważnych i od nich niezależnych.

NADZORCA SĄDOWY
firmy Juda Pinkus Traube
Aleksander Piltz
Łódź, ul. Juljusza № 15.

אַ גרויס האַנדעלס-הויז,

2 אַנגעשלאָסענע נעבען בנינים, 2 בעזונדערע היפּאָטעקן, 2 געוועלבער מיט שוי-פענסטער, אַ הויף און אַ גרויסער גאָרטען וועלכער ליגט אין מאַרק פון אַ שטעטעל אין דער פּויזנער-וואָיעוואָדזטווע איז זעהר גינסטיג פון זאָפאָרט צו פערקויפען. אַ מאָל האָט דאָס הויז געהערט צו אַ יוד, אין וועלכען זענען געפיהרט געוואָרען מיט גרויס ערפאָלג אַ בלאָוואַטען און אַ גאַלאַנטעריע געשעפט. אין דער שטאָט געפינט זיך אַ שוהל. אָפערטען אין דער אַדמיניסטראַציע פון „ל. ט." אונטער „Dom Handlowy"

אין מיין ביוראָ

ווערט ערלעדיגט ביטעס אין אַלע אורזענדעס סאָנדעס, היפּאָטעקן, ירושות, די בעסטע עצות אין יורידישע געשעפטן אויך היפּאָטעקן-חובות

י. זאַמעק פּאַמאַרסקאַ 19

טעלעפאָן 200,10

קלויזולעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט אין משך פון 24 שעה

וויכטיג פאַר דאַמען!

פאַר נאָר 2.50 זל.

מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען-היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבער-אַרבייטע איך אויף גאַנצליך ניי. געדענקט די אַדרעס:

זאַוואַדזקאַ 23 3

בעמערק.: ניי היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג ביליגער 50 פּראָצ. ווי איבעראַל.

אַבאָנעמענטס-פּרייז: פאַר אַ חודש אין פוילען 6 זל. ... אַנאָנסען-פּרייז: ...
Redaktor-wydawca K. Hamburski
Tłocznia: E. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 16.